

Tietoaiika

8/2001

Tietoaika

6-9

Onhan Suomessa kesämökkejä, melkein puoli miljoonaa. Ja on kuntia, joiden asukasluku moninkertaistuu kesällä, kun mökkikansa siirtyy vetten ääreen notkelmiin ja saareliiniin. Laajalti valaisevan tilastolyhdyn alta mökkimaisemaan katsoen voi kuitenkin havaita, että mökkikansa onkin vain suhteellisen pieni kansanosa.

15-19

Kun katsoo kansalaisten talousmielen puntariin, oman talouden viisari osoittaa edelleen kirkasta, mutta maan talouden viisari yhä synkempää, kuten myös tuotantoluvut.

3 TYÖN ILOSTA JA HUOLISTA

4 KANSAINVÄLINEN KATSAUS

Joka 25. ihminen on jalkapalloilija Ahvenanmaalla vähiten työttömiä Korkein vesiputous Venezuelassa

6 SEITSEMÄNNES SUOMALAISISTA KUULUU KESÄMÖKIN OMISTAVAAN ASUNTOKUNTAAN

10 ETELÄ-SAVOSTA NELJÄNNES VETTÄ

11 YKSITYISET URHEILU- JA LIIKUNTAPALVELUT ONGELMALLISESSA KILPAILUTILANTEESSA

Kävelylenkkeily suosituinta liikuntaa

14 OMA TALOUS PYSYY, MAAN TALOUS VOIPUU

15 ITÄ-SUOMESSA LUOTTAMUS PINNASSA

Koko maasta kuukausittain, maakunnista neljännesvuosittain

16 KUNTIEN PÄÄTTÄJÄT VIELÄ KEVÄÄLLÄ OPTIMISTEJA

Aluebarometri kehityksen puntarina

18 KOTIMAAN KATSAUS

- Kasvu hiipui ensi kertaa viiteen vuoteen
- Teollisuustuotanto supistui edelleen
- BKT:n tarkistettu kasvu viime vuonna 5,7 %
- Nopein kasvu etelässä ja Pohjois-Pohjanmaalla
- Teollisuus kasvoi 18 % viime vuonna
- Asunto-osakekaupan kasvu pysähtyi viime vuonna
- Asuntojen hinnat nousivat hieman alkuvuodesta
- Tietojenkäsittelypalvelujen rakennemuutos jatkui vuonna 2000
- Tukkukaupan liiketoiminta tehostui vuonna 2000
- Työllisyysaste 71,4 prosenttiin
- Inflaatio hidastui kesäkuussa 3,0 prosenttiin
- Vientihinnat laskivat kuukaudessa 0,7 %
- Yöpymiset majoitusliikkeissä vähenivät 3 % toukokuussa
- Tiekuolemat lisääntyivät

28-30 TILASTO-OPISTO

Lävistäjäillä luettavaksi Henkilötunnuksen käyttöön otto mullistaa väestötutkimuksen Oletko kokonainen kulutusyksikkö?

Tietoaika

www.tilastokeskus.fi/tietoaika
PL 3A, 00022 TILASTOKESKUS
Työpajakatu 13, HELSINKI 58 (käynti)
Sähköposti (Internet):
tiedotus.tilastokeskus@tilastokeskus.fi
henkilöt: etu.sukunimi@tilastokeskus.fi
faksi (09) 1734 2354
p. (09) 17341

Päätoimittaja:

Jussi Melkas,
p. 1734 3200

Toimitussihteeri

Jouni Kotkavuori,
p. 1734 2269
Mikko Erjos,
p. 1734 2236

Työryhmä:

Mikko Mäkinen
(informaattikko),
Hilkka Lehikoinen (taitto),
Irene Matis (ulkoasu),

Tilaukset:

p. (09) 1734 2011
f. (09) 1734 2500

myynti.tilastokeskus@tilastokeskus.fi

Irtonumero: 39 mk,
vuosittilaus 12 numerona
vuodessa: 410 mk,
kestotilaus: 350 mk

Painopaikka:

Edita Oy

Kokonaistuotanto muutos vuotta aiemmasta, %

s. 19

Teollisuustuotanto muutos vuotta aiemmasta, %

s. 20

Työllisyys muutos vuotta aiemmasta, %

s. 24

Työttömyys aste, %

s. 24

Inflaatio muutos vuotta aiemmasta, %

s. 25

Kuluttajabarometri luottamusluku

Tuontihinnat muutos vuotta aiemmasta, %

s. 26

Työn ilosta ja huolista

Kun tukka alkaa harmaantua ja askel lyhentyä, on aika tehdä johtopäätöksiä. Vanhan sananlaskun mukaan nuorena on vitsa väännettävä. Omalla kohdallani olen vääntämässä vitsaa siten, että jätän työtehtävät syyskuun 2001 alussa. Mieluusti jään muistelemaan menneitä rankkoja vuosia, jotka ovat silti monelta osin olleet erittäin nautittavia.

Aloittaessani Tilastokeskuksen pääjohtajana vajaat 10 vuotta sitten asetettiin tavoitteeksi kehittää virasto maailman parhaimpien tilastovirastojen joukkoon. Tänä päivänä, myöskin kansainvälisten kollegojen piirissä, Tilastokeskuksen katsotaan monilla tilastoalueilla edustavan maailman edistyneimpiin kuuluvaa tilastointia. Tilastokeskuksen tietoja ja asiantuntemusta käytetään yhä enemmän yhteiskunnallisen päätöksenteon, elinkeinoelämän, kansalaisten, tutkimuslaitosten ja korkeakoulujen samoin kuin erilaisten ennustajien toimesta, sekä kansainvälisesti muiden maiden tilastoinnin kehittämisessä.

Alueita, joilla Tilastokeskuksen voi sanoa toimineen uranuurtajana ovat mm. tietoyhteiskuntatilastot, ympäristötilastot ja lyhyen ajan suhdannetilastot.

Myös väestölaskennat, koulutustilastot ja hinta- ja palkkatilastot ovat sellaisia, joista meillä on usealle muulle maalle annettavaa. Kulttuuritilastoistammekin voimme olla ylpeitä. Talous- ja aluetilastojen piirissä on viime vuosina, sekä EU:n vaikutuksesta että muusta kehityksestä johtuen, ollut erityisen paljon kehitystyötä. Kansantalouden tilinpitoon ym. talustilastointiin liittyvässä ke-

hittämisessä olemme kuitenkin pysyneet eurooppalaisessa eturintamassa. Näissäkin tilastoissa Suomi on maa, johon kohdistuvat EU:n moitteet ja parannusehdotukset ovat olleet varsin vähäisiä muihin jäsenmaihiin verrattuna. Työvoimatilastoista on kotimaassa aika ajoin virinnyt runsaastikin keskustelua. Niiden kehittämistä viime vuosina ovat säädelleet EU:n tarpeet ja ne kestävät hyvin eurooppalaisen vertailun. Lisäksi Tilastokeskuksessa on viime aikoina voimakkaasti panostettu elektronisen tietovaraston pohjalta lähtevään palveluun, jonka tulokset alkavat näkyä sekä viraston oman tilastoinnin että ulkopuolisten verkkoasiakkaidemme käytössä.

Tilastolaitosten keskinäistä laatua on viime vuosina alettu yhä enemmän mitata. Tänä päivänä kansainväliset järjestöt, tilasto-organisaatiot, tiedonkäyttäjät ja tutkimuslaitokset arvioivat alati eri organisaatioiden laatua. Näin myös laatuasiantuntijaorganisaatiot. Mikään kansallinen virallisen tilaston tuottaja ei ole paras kaikilla tilastotuotannon lukuisilla osa-alueilla. Ei Suomen Tilastokeskuskaan.

Myöskään tilastotuotannon organisaatio ei ole ongelmaton. Sen ja tilastojen kehittäminen on aikaa vaativaa työtä. Vuosi sitten Pohjoismaat asettivat Tilastokeskuksen ehdotuksesta työryhmän pohdimaan tilastojen kehittämistarpeita lähimmän 10 vuoden aikavälillä. Miten pitää kuvata ympäristöä, rikollisuutta, sosiaalisia oloja, muuttuvaa taloutta, rikkautta, köyhyyttä, tuloeroja ja monia muita asioita alati muuttuvissa olosuhteissa? Siinäpä haasteita seuraajalleni, jonka keskeisenä tehtävänä on yleisjohdon ja organisaation kehittämispäätösten ohella ideointi.

RELANDER

Joka 25. ihminen on jalkapalloilija

JALKAPALLON pelaajia on maailmassa 242 miljoonaa, osoittaa Kansainvälisen jalkapalloliiton Fifan virallinen tutkimus. Maailman koko väestöön suhteutettuna luku tarkoittaa, että joka 25. ihminen ikään, sukupuoleen, rotuun ja muihin ominaisuuksiin katsomatta harrastaa tätä pallomme suosituinta urheilulajia.

Määrällisesti eniten jalkapalloilijoita on Aasiassa (105 miljoonaa), mutta suhteellisesti tarkasteltuna johtavat maanosat ovat Amerikat ja Eurooppa, joissa jalkapalloilijoiden osuus koko väestöstä on 7–8 prosenttia.

Maista ylivoimainen ykkönen on, ehkä yllättävästikin, Yhdysvallat, jossa on lähes 18 miljoonaa jalkapalloilijaa. He ovat siis varsinaisen jalkapallon, ei amerikkalaisen, harrastajia. Euroopan maista eniten jalkapalloilijoita on Saksassa (6,3 miljoonaa) Lapset ja satunnaispelaajat eivät ole mukana maittaisissa luvuissa.

Rekisteröityjä pelaajia eli seuroissa ja sarjoissa pelaavia Yhdysvalloissa on suhteellisen vähän, vain 260 000 eli pari prosenttia pelaajista. Rekisteröityjä pelaajia on eniten Englannissa (1,5 miljoonaa) ja Saksassa (1,4 miljoonaa). Nuoret pelaajat ei-

vät sisälly näihin rekisteröityjen pelaajien lukuihin.

Naisjalkapalloilijoita on 22 miljoonaa, joista 80 prosenttia on itse asiassa tyttöjä. Joka kolmas naisjalkapalloilija on yhdysvaltalainen.

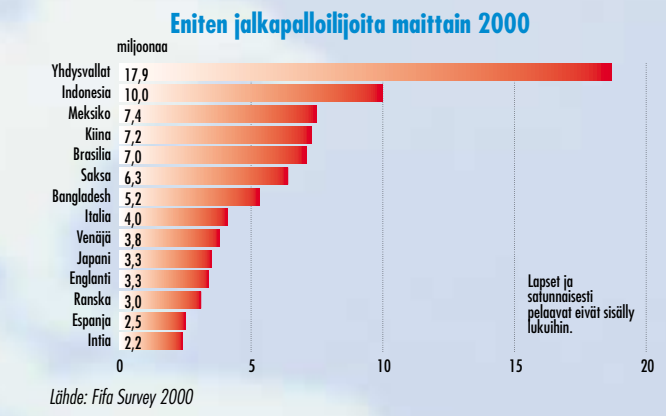
Jalkapalloammattilaisia on 127 000. Euroopassa heitä on 54 000 ja Etelä-Amerikassa 35 000.

Jalkapalloseuroja maailmassa on 305 000 ja joukkueita runsaat 1,5 miljoonaa.

Jalkapalloerotuomareita on 720 000.

Kun mukaan lasketaan virkailijat ja toimihenkilöt, jotka ovat tavalla tai toisella suoraan tekemisissä jalkapallon kanssa, maailman jalkapalloa pyörittävän väen määrä nousee noin 250 miljoonaan. Tähän lukuun eivät sisälly sellaiset jalkapallon parissa toimivat ryhmät kuin toimitajat, kuvaajat, markkinoijat, välinevalmistajat, kauppiat tai jalkapallokenttien rakentajat ja hoitajat.

Suomessa jalkapallon harrastajien määrä on Fifan tutkimuksen mukaan 185 000 (ilman lapsia ja satunnaispelaajia). Väestöltään Suomen kokoisissa Norjassa ja Tanskassa määrä on kaksinkertainen (413 000 ja 395 000),

ja Ruotsissa kolminkertainen (576 000).

Kansainvälinen jalkapalloliitto teki tutkimuksen lajin harrastamisen laajuudesta lähettämällä viime vuonna kyselyn 204 jäsenliitolleen. Liitoista 80 prosenttia vastasi. Vastaamatta jättäneet

olivat lähes yksinomaan pikku-liittoja. Puuttuvien liittojen tiedot on arvioitu tilastotieteellisen menetelmän käyttämällä muita lähteitä.

Lähde: Big Count, Football 2000 Worldwide, Official Survey. Fifa (www.fifa.com)

Kansainvälinen katsaus

	2000	USA	Japani	Itävalta	Belgia	Tanska	Suomi	Ranska	Saksa	Kreikka	Irlanti
Väkiluku (tuhansia)	272750*	272750*	126178*	8109	10251	5339	5176	59373	82214	10558	3802
BKT (Mrd. US \$)	9896,4	9896,4	4749,6	189,7	226,6	162,3	121,6	1294,2	1873,0	112,0	94,0
BKT/as ostovoimakorjattu OECD=100	150	150	111	108	110	119	102	97	105	67	119
BKT:n vuosimuutos-%	q4/00	2,7*	2,8	2,5	3,1	2,3	3,4*	3,0	2,6	3,4*	9,8*
Teollisuustuotanto, vuosimuutos-%	huhtik.	-2,8*	-4,8*	4,7	-2,9	0,9	-2,3*	1,9	1,1	-0,8*	20,7
Työttömyysaste, %	toukok.	4,4	4,9	3,7	6,9	4,6	8,9	8,5	7,8	..	3,8
Inflaatio, vuosimuutos-%	toukok.	3,6	-0,5	3,3	2,9*	2,7	3,0*	2,3	3,5	3,6	5,4
Vähittäiskaupan myynti, vuosim. %	huhtik.	2,5	-1,0*	3,6*	4,6*	0,8	4,0	-2,4*	-0,4	4,3*	1,1*
Osakkeiden hinnat, vuosimuutos-%	kesäk.	0,7*	-13,7*	1,5*	1,5*	3,7*	-45,7	-17,9	-21,5	-30,3*	7,8*

Lähde: OECD Main Economic Indicators ja Key Economic Indicators, Eurostat Statistics in Focus. Population and social conditions, Viro ja Venäjä (tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia muiden kanssa): Tilastokeskuksen IBS-palvelu

Inflaatioluvut perustuvat kansallisiin kuluttajahintaindeksihin, joten ne voivat poiketa Eurostatin yhdenmukaistetusta kuluttajahintaindeksistä.

Ahvenanmaalla vähiten työttömiä

AHVENANMAALLA oli vuonna 2000 Euroopan unionin alueista pienin työttömyys (1,7 %).

Alhainen työttömyysaste oli myös Keski-Portugalissa (1,8 %), Berkshire, Bucks & Oxfordshire -alueella Kaakkois-Englannissa (1,9 %), Hollannin Utrechtissa (2,1 %) ja Pohjois-Brabantissa (2,2 %) sekä Portugalin Madeirassa (2,3 %).

Suurinta työttömyys oli Réunionissa (33,1 %), joka kuuluu Ranskan merentakaisiin alueisiin. Näiden alueiden Martiniqnessa ja Italian Calabriassa työttömyysaste oli 27,7 prosenttia.

Suomessa suurimmat erot

Myös maiden sisällä erot olivat suuret. Suurinta vaihtelu oli Suomessa: Ahvenanmaan 1,7:stä Itä-Suomen 15,5 prosenttiin. Seuraavaksi suurimmat työttömyyserot olivat Italiassa (Trentino-Alto Adige 3,1 % – Calabria 27,7 %) ja Ranskassa (Alsace 5,3 % – Réunion 33,1 %).

Työttömyys väheni yli 90 prosentissa EU:n NUTS 2 -alueista.

Nuorisotyöttömiä oli vähiten (2,9 %) Hollannin Flevolandissa ja eniten Italian Calabriassa (64,7 %). Alle 25-vuotiaiden työttömyys väheni kolmessa neljäsosassa EU:n alueista.

Lähde: Eurostat news release 77/2001

Maailma

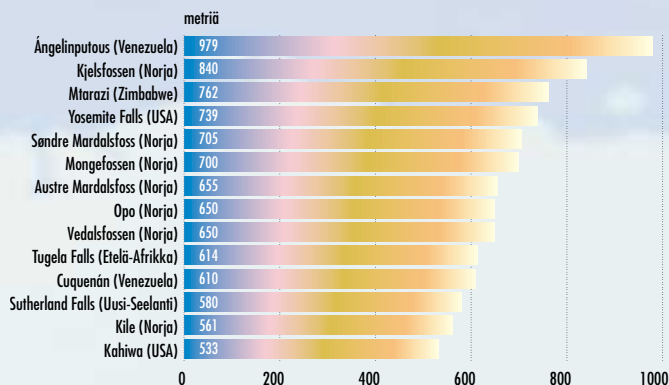
Korkein vesiputous Venezuelassa

VESIPUTOUS on jyrkkä koski, jonka putoukorkeus lyhyellä matkalla on huomattava. Putous syntyy joessa kohtaan, jossa vesi syöksyy alas jyrkkää rinnettä tai putoaa jyrkänteen reunan yli pystysuoraan. Rinteen ollessa loivempi muodostuu koski. Vesiputouksen ja kosken väliin on usein vaikea vetää selkeää rajaa.

Vesiputouksia on eniten nuorissa joissa ja sivujoissa, missä uoman kaltevuus on pääuomaa suurempi. Geologisesti katsoen putoukset ovat lyhytaikaisia. Joen kehittyessä ne kuluvat koskiksi, jotka häviävät joen pohjan edelleen kuluessa.

Maailman korkein vesiputous on Salto del Ángel eli Ängelinputous Orinocon sivujoen Caronín sivujoessa Río Carraossa Venezuelassa Etelä-Amerikassa. Sen kokonaiskorkeus on 979 metriä, josta ylimmän putouksen osuus on 807 metriä. Euroopan korkein vesiputous on Kjelsfossen (840 m) Norjassa, jossa on kymmeniä muitakin mahtavia putouksia.

Maailman korkeimmat vesiputoukset

Lähde: Maailma numeroina. Tilastokeskus

Vastaavasti Afrikan korkein vesiputous on Mtarazi (762 m) Zimbabwessa, Pohjois-Amerikan korkein putous Yosemite Falls (739 m) Kaliforniassa Yhdysvalloissa ja Oseanian korkein putous Sutherland Falls (580 m) Uudessa-Seelannissa. Aasiasta korkeat vesiputoukset puuttuvat (korkein Jog Falls, 253 m, Intiassa).

Suomen korkein vesiputous on Maaningan Korkeakoski (46 m).

Tunnetuimmat vesiputoukset löytyvät hieman matalampien putousten joukosta.

Victorian putousten korkeus on 105 metriä (Sambesijoesa), Iguaçun putousten 70 metriä (Argentiinan ja Brasilian rajalla) sekä Niaganan putousten 55 metriä (Yhdysvaltain ja Kanadan rajalla).

Suomen kuuluisin vesiputous on 18 metriä korkea Imatrankoski Vuoksessa.

Kai Enkama

Lähde: Maailma numeroina. (<http://tilastokeskus.fi/tk/tp/maailmanumeroina/maailmanumeroina.html>)

57778	15923	4494	10007	39475	8871	7185	59720	377030	145943*	1436	2000
1074,0	364,7	161,8	105,1	558,6	227,3	241,2	1413,8	7836,0	246,7	5,1	2000
102	114	122	73	81	102	126	100	98	34*	33*	2000
2,7	3,2	0,9	3,4	3,7	2,4	2,6	2,6	3,0	4,9*	5,8*	q4/00
0,0	2,0	-2,8*	5,0	-1,0	-0,5	5,2*	-0,8	1,0	7,0*	6,9*	huhtik.
9,8*	2,3*	3,5*	3,9	12,9	5,0	2,6*	5,1*	7,6	9,6*	14,2*	toukok.
3,0*	4,9	4,3	4,8	4,2	2,8	1,6*	2,1	2,8*	24,8*	6,9*	toukok.
-0,8	1,5*	-1,6*	5,3	3,5	2,5	2,7*	6,5*	2,1*	11,0	12,0	huhtik.
-16,7	-14,0	1,7*	-26,4	-9,8	-12,2*	-2,6*	-10,1*	kesäk.

*Poikkeukset: Väkiluku: USA, Japani ja Venäjä 1999 BKT/as: Venäjä ja Viro 1996 BKT (vuosimuutos): USA, Suomi, Venäjä ja Viro 01q1; Kreikka ja Irlanti 1999 Teollisuustuotanto (vuosimuutos): USA, Japani, Suomi, Venäjä ja Viro 0105; Kreikka ja Norja 0103; Sveitsi 01q1 Työttömyysaste: Alankomaat ja Venäjä 0104; Britannia 0103; Italia 0101; Viro 01q1; Norja 00q4; Sveitsi 00q2 Inflaatio: Belgia, Suomi, Italia, Sveitsi ja Viro 0106; EU-yht. ja Venäjä 0104 Vähittäiskaupan myynti (=volyyymi): Japani, Ranska, Norja ja Britannia 0105; Itävalta, Irlanti, Alankomaat ja EU-yht. 0103; Belgia ja Sveitsi 0102; Kreikka 0012 Osakkeet: USA, Japani, Itävalta, Tanska, Irlanti, Sveitsi ja Britannia 0105; Kreikka ja Norja 0104; Belgia 0103; Ruotsi 0012

Seitsemännes suomalaisista kuuluu kesämökin omistavaan asuntokuntaan

Kai Skoglund

YKSITYISTEN OMISTAMAT KESÄMÖKIT MAAKUNNITTAIN 2000

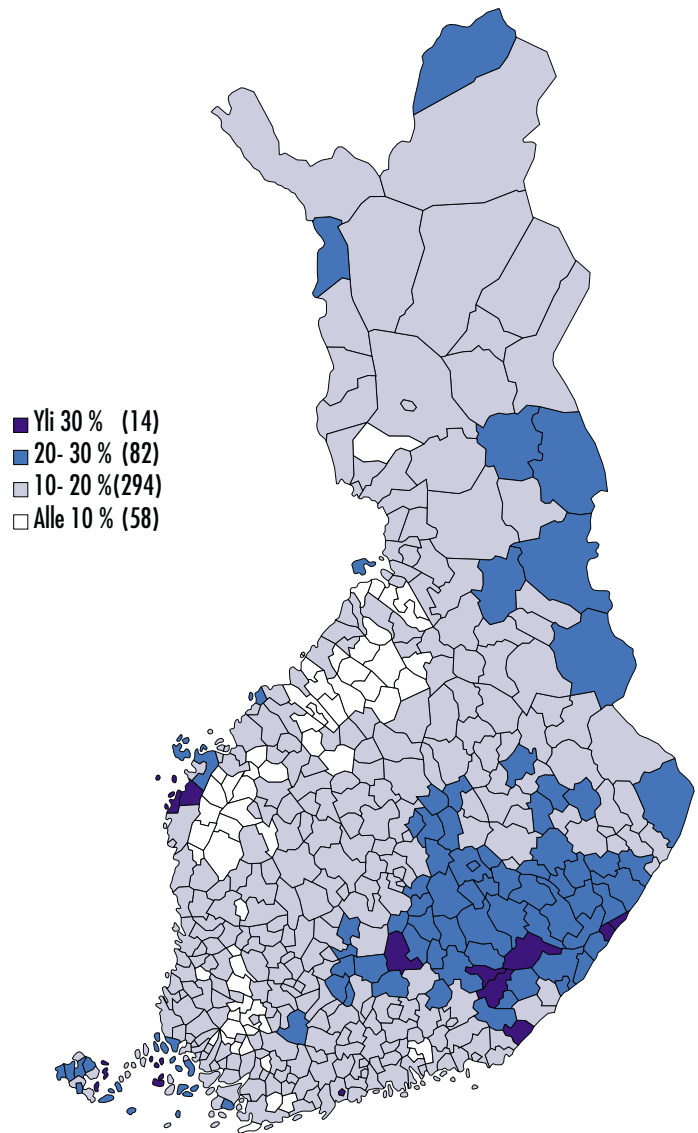
Omistajan asuinmaakunta	Kesämökin sijaintimaakunta				
	Uusimaa	Itä-Uusimaa	Varsinais-Suomi	Satakunta	Kanta-Häme
Uusimaa	22 490	5 073	8 122	1 196	7 444
Varsinais-Suomi	318	46	26 804	1 147	503
Satakunta	47	8	1 169	12 560	84
Kanta-Häme	142	13	316	141	7 784
Pirkanmaa	96	31	447	873	616
Päijät-Häme	113	123	93	49	291
Kymenlaakso	50	115	49	23	52
Etelä-Karjala	15	6	18	7	16
Etelä-Savo	23	10	13	13	18
Pohjois-Savo	22	6	32	7	12
Pohjois-Karjala	11	2	24	12	9
Keski-Suomi	32	15	48	38	47
Etelä-Pohjanmaa	15	4	28	98	24
Pohjanmaa	25	16	78	47	14
Keski-Pohjanmaa	6	1	10	3	3
Pohjois-Pohjanmaa	30	10	42	29	24
Kainuu	6	1	9	5	4
Lappi	18	6	32	19	23
Itä-Uusimaa	199	2 673	138	24	85
Ahvenanmaa	9	6	91	–	3
Kesämökkit yhteensä	23 667	8 165	37 563	16 291	17 056

Kesämökin omistaviin asutokuntiin kuuluu seitsemäsosa (780 000 henkeä) maamme väestöstä. Vaikka sama mökki voi olla usean asutokunnan käytössä, näyttää tilastojen valossa siltä, ettei kesämökin omistaminen olekaan niin yleistä kuin uskotaan.

Kesämökkejä on Suomessa vuoden 2000 lopun tietojen mukaan 450 600. Edellisestä vuodesta mökkin määrä on lisääntynyt 5 300 kesämökillä. Kesämökeistä 375 000 eli 4/5 on yksityisten henkilöiden omistamia. Yli 76 000 mökkiä on joko yritysten, yhteisöjen, perikuntien tai ulkomaa-laisten omistuksessa. Suomen lähes 2,3 miljoonasta asutokunnasta vain 16 prosenttia omistaa kesämökin.

Kesämökillä tarkoitetaan vapaa-ajan asuinrakennusta, joka on kiinteästi rakennettu sijaintipaikalleen tai asuinrakennusta, jota käytetään loma- tai vapaa-ajan asuntona. Liiketoimintaa palvelevia lomamökkejä, lomakyläiden rakennuksia ja siirtolapuutarhamökkejä ei lueta vapaa-ajan asuinrakennuksiksi.

KESÄMÖKIN OMISTAVIIN ASUTOKUNTIIN KUULUVIEN ASUKKAIDEN OSUUS KUNNITTAIN

Asutokunnan muodostavat henkilöt, jotka asuvat vakinaisesti samassa asuinhuoneistossa.

Isoimmat osuudet idässä ja rannikolla

Kun tarkastellaan, kuinka suuri osuus kunnan koko väestöstä kuuluu kesämökin omistaviin asutokuntiin, nähdään kesämökkien omistamisen yleisyyden maantieteellinen vaihtelu. Yllättävää on se, että kesämökin omistaminen on lähes yhtä yleistä kaupunkimaisissa ja maaseutumaisissa kunnissa. Maaseudulla asuvista 17 prosenttia kuuluu kesämökin omistavaan asutokuntaan, kun taas vastaava luku kaupunkimaisissa kunnissa asuvilla on 15 prosenttia.

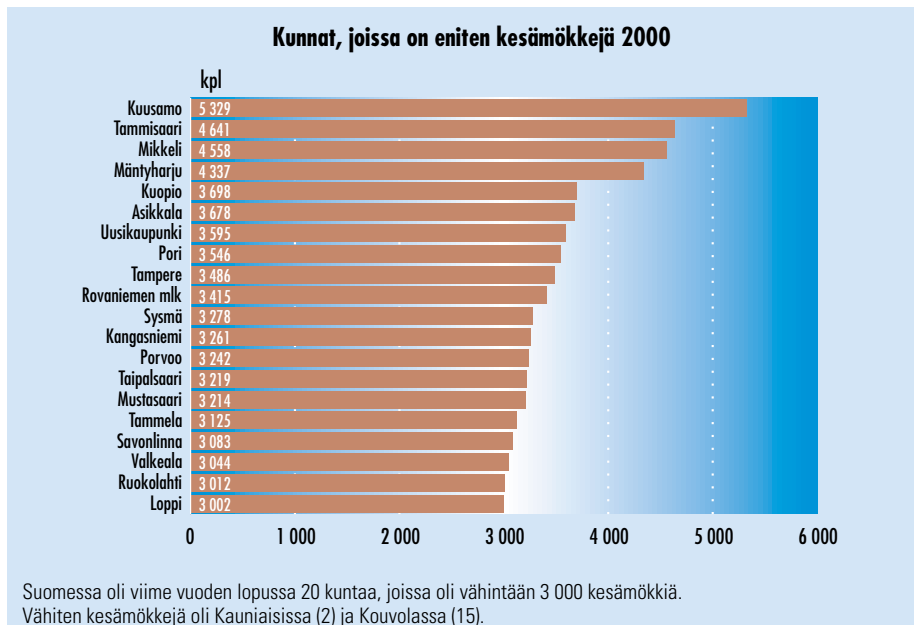
Pirkanmaa	Päijät-Häme	Kymenlaakso	Etelä-Karjala	Etelä-Savo
5 169	6 646	3 800	3 457	10 879
630	114	80	121	304
718	37	27	37	109
1 136	365	88	112	403
26 869	241	97	122	397
328	9 421	920	334	1 668
92	201	9 094	2 039	1 556
29	29	160	11 789	1 937
39	96	71	320	16 778
60	27	27	66	1 753
29	22	12	92	395
402	185	41	82	896
727	20	7	8	42
76	10	7	14	37
24	8	2	8	28
80	33	25	41	133
9	6	4	12	32
59	26	17	37	81
102	191	254	159	341
2	1	1	-	3
36 580	17 679	14 734	18 850	37 772

SUOMEN MAAKUNNAT

Maantieteellisesti tarkastellen kesämökkien omistaminen on yleisintä Vaasan ja Varsinais-Suomen rannikkoseuduilla sekä Etelä-Savossa ja Etelä-Karjalassa. Muun muassa Puumalassa, Korsnäsissä, Houtskarissa ja Savitaipaleella yli 30 prosenttia asukkaista kuuluu kesämökin omistavaan asuntokuntaan.

Harvinaisinta kesämökin omistaminen on Pohjois-Pohjanmaan länsiosissa ja Etelä-Pohjanmaalla. Kari-

joella, Ullavassa, Alavieskassa ja Kärämäellä alle 7 prosenttia väestöstä kuuluu kesämökin omistavaan asuntokuntaan.

Karttaa tarkastelemalla voidaan nähdä kesämökin omistamisen yleistyksen jakavan Suomen kahtia itäiseen (kesämökin omistaminen yleisempää) ja läntiseen (kesämökin omistaminen harvinaisempaa) Suomeen. Yleisintä mökin omistaminen on niillä paikkakunnilla, joissa on muutenkin paljon kesämökkejä. Kesämökin omistamisen yleisyys näyttää olevan sidoksissa enemmän alueen luonnon oloihin kuin alueen taloudelliseen menestykseen.

Kesämökki usein lähellä asuinpaikkaa

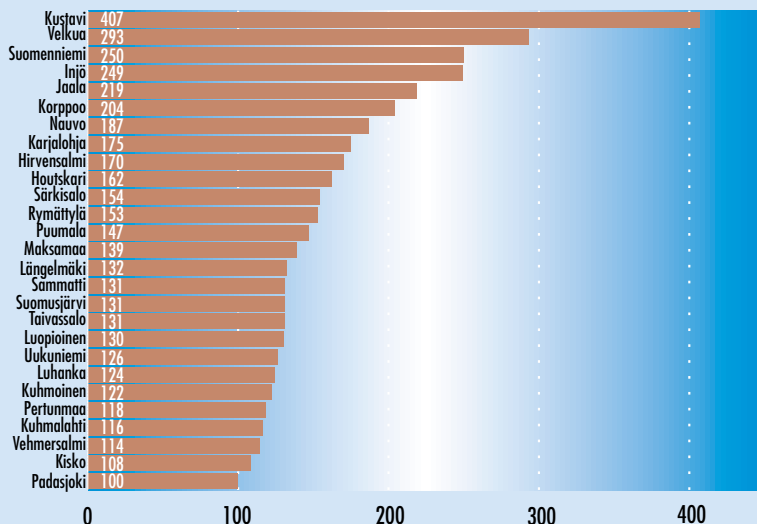
Kaksi kolmasosaa mökinomistajista omistaa kesämökin asuinmaakuntansa alueelta. Ahvenanmaan, Pohjois-Karjalan, Kainuun, Etelä-Savon ja Lapin kesämökin omistajista yli 90 prosenttia omistaa kesämökin asuinmaakuntansa alueelta. Sen sijaan uusmaalaisen omistamista kesämökeistä vain 25 prosenttia sijaitsee Uudellamaalla. Kolmasosa mökinomistajista omistaa kesämökin asuinkuntansa alueelta.

Uskollisimpia kotikunnassaan mökkeileviä ovat Vårdön, Houtskarın, Kuhmon ja Kökarin kuntien

YKSITYISTEN OMISTAMAT KESÄMÖKIT MAAKUNNITTAIN 2000

Omistajan asuinmaakunta	Kesämökin sijaintimaakunta					
	Pohjois-Savo	Pohjois-Karjala	Keski-Suomi	Etelä-Pohjanmaa	Pohjanmaa	Keski-Pohjanmaa
Uusimaa	2 873	3 100	4 422	991	576	96
Varsinais-Suomi	206	174	295	136	99	18
Satakunta	68	54	130	131	170	14
Kanta-Häme	147	146	339	78	13	5
Pirkanmaa	263	246	1 452	426	67	26
Päijät-Häme	264	345	1 183	54	17	7
Kymenlaakso	180	195	156	15	12	4
Etelä-Karjala	77	335	63	10	2	—
Etelä-Savo	528	286	257	12	1	1
Pohjois-Savo	17 386	468	251	21	4	6
Pohjois-Karjala	336	14 310	39	5	2	2
Keski-Suomi	645	148	15 944	170	19	29
Etelä-Pohjanmaa	55	16	471	6 608	565	36
Pohjanmaa	40	18	108	1 062	11 472	131
Keski-Pohjanmaa	25	8	154	154	307	1 633
Pohjois-Pohjanmaa	307	96	468	68	25	135
Kainuu	148	82	23	7	4	5
Lappi	103	48	81	28	6	16
Itä-Uusimaa	85	103	121	30	30	4
Ahvenanmaa	2	1	7	1	42	—
Kesämökki yhteensä	23 738	20 179	25 964	10 007	13 433	2 168

Kesäasukkaiden määrä suhteessa vakinaisten asukkaiden määrään 2000, %

Kesäasukkaat vähintään kaksinkertaistavat kunnan asukasluvun 27 kunnassa. Tuhannen asukkaan Kustavin kesäasukkaat viisinkertaistavat (+407 %). Määrällisesti suurimman lisän saa Mäntyharju (+6 600 kesäasukasta). Senkin asukasmäärä lähes kaksinkertaistuu (+92 %). Suhteellisesti vähiten kesämökkiasukkaita saavat Kouvola, Kauniai-
nen, Helsinki ja Rovaniemi, joiden kesämökkiläiset eivät hetkauta asukaslukua edes desimaalin vertaa.

asukkaat. Näissä kunnissa yli 90 prosenttia kunnan kesämökinomistajista omistaa kesämökin asuinkunnassaan.

Eniten muista maakunnista kesäasukkaita tulee Etelä-Savon maakuntaan. Yli puolet Etelä-Savossa sijaitsevista mökeistä on muissa maakunnissa asuvien henkilöiden omistamia.

Eriyisen paljon kesämökkejä Etelä-Savossa paikkakuntalaisten lisäksi omistavat uusmaalaiset. Neljännes Etelä-Savon kesämökeistä on uusmaalaisen omistamia.

Vähiten kesäasukkaita tulee Uudellemaalle. Ainoastaan 5 pro-

senttia Uudenmaan kesämökeistä on jonkin toisen maakunnan asukkaan omistuksessa.

Kesämökin omistaja keskimäärin 60-vuotias

Kesämökin omistaminen yleistyy iän myötä. Kesämökin omistajien keski-ikä on 60 vuotta. Alle 40-vuotiaita mökin omistajia on alle 30 000 eli vain 7 prosenttia kaikista mökinomistajista ja alle 30-vuotiaita vajaa 7 000 eli alle 2 prosenttia omistajista.

Kesämökin omistavista asutokunnista on kahden aikuisen henkilön asutokuntia 150 500 eli 40 prosenttia. Yli neljäsosa asutokunnista on vanhusasutokuntia ja vain 15 prosentissa on alle 18-vuotiaita lapsia. Vanhusasutokunta on asutokunta, jossa on vähintään yksi 65 vuotta täyttänyt henkilö.

Kesämökin omistajat asuvat väljemmin kuin asutokunnat keskimäärin. Vain 15 prosenttia kesämökin omistajista asuu yksiossā tai kaksiossā, kun taas kaikista asutokunnista noin 40 prosenttia asuu yksiossā tai kaksiossā. Kesämökin omistavien asutokuntien keskikoko on 2,1 henkilöä (kaikkien asutokuntien 2,2).

Mökkirakentaminen hidastunut

Vuonna 2000 uusia mökkejä valmistui 4 651 kappaletta eli noin 100 enemmän kuin edellisenä vuonna. Kesämökkien määrä kasvoi 1990-luvulla kaikkiaan 76 000 mökillä. Kesämökkirakentaminen hidastui 1990-luvulla huomattavasti edellisiin vuosikymmeniin verrattuna.

Kunnista mökkejä valmistui viime vuonna eniten Kuusamoon, 115 kappaletta. Seuraavina olivat Kittilä, Kolari ja Tammisaari.

Vuodesta 1993 lähtien uusia kesämökkejä on rakennettu eniten Kuusamossa. Siellä on myös kaiken kaikkiaan eniten kesämökkejä, yli 5 300.

Maakunnista uusia kesämökkejä valmistui eniten Lappiin, 462, ja Etelä-Savoon, 444. Myös Varsinais-Suomeen ja Pirkanmaalle valmistui lähes 400 uutta kesämökkii.

Maakunnista eniten mökkejä on Varsinais-Suomessa, 45 000. Myös Pirkanmaalla ja Etelä-Savossa mökkejä on yli 40 000. 1990-luvulla rakennettuja kesämökkejä on eniten Lapis-
sa, 6 700, ja Etelä-Savossa, 6 600.

Lähteitä:

Kesämökit 2000. Tilastokeskus (julkaisu) <http://statfin.stat.fi/statweb> (Tilastokeskuksen www-sivut)

Kai Skoglund on yliaktuaari Tilastokeskuksen rakennus- ja asutokantayksiköstä.

ohjois-Pohjanmaa	Kainuu	Lappi	Ahvenanmaa	Kesämökit yhteensä
1 047	793	1 479	155	89 808
197	119	395	70	31 776
85	37	222	2	15 709
109	73	217	–	11 627
234	138	565	1	33 207
123	120	231	–	15 684
69	53	138	–	14 093
25	39	81	–	14 638
30	42	135	–	18 673
155	280	193	1	20 777
39	117	76	–	15 534
129	88	306	–	19 264
82	31	151	–	8 988
71	18	100	13	13 357
213	16	88	1	2 692
15 605	1 572	1 474	1	20 198
167	7 325	105	–	7 954
568	92	11 938	1	13 199
68	41	79	16	4 743
2	–	–	2 439	2 610
19 018	10 994	17 973	2 700	374 531

Etelä-Savosta neljännes vettä

Maakuntien kokonaispinta-alaan suhteutettuna tilastollinen Järvi-Suomi on Etelä-Savossa ja Etelä-Karjalassa. Etelä-Savosta yli neljännes ja Etelä-Karjalastakin yli viidennes on veden peitossa.

Rakennettua maata on selvästi eniten Uudellamaalla, yli 13 prosenttia maapinta-alasta.

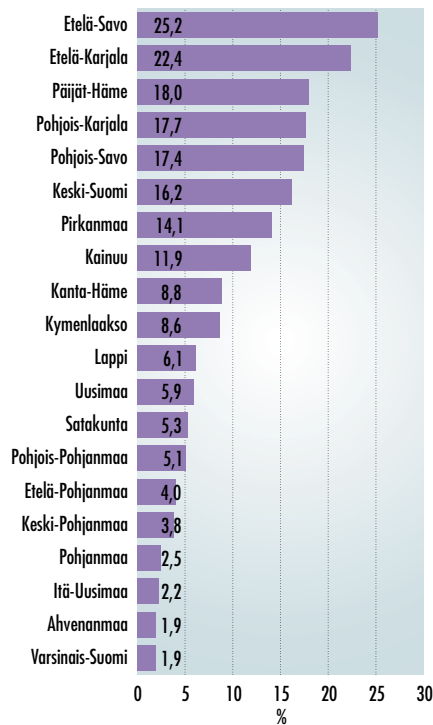
Kaikissa Suomen maakunnissa suurin osa pinta-alasta on metsätalousmaata. Sen osuus vaihtelee Varsinais-Suomen 62 prosentista Lapin 98 prosenttiin.

Suomen peltomaisin maakunta on Varsinais-Suomi, jossa maatalousmaata on yli 30 prosenttia maapinta-alasta. Maatalousmaan osuus pienenee itään ja pohjoiseen mentäessä Kainuun alle kolmeen ja Lapin yhteen prosenttiin.

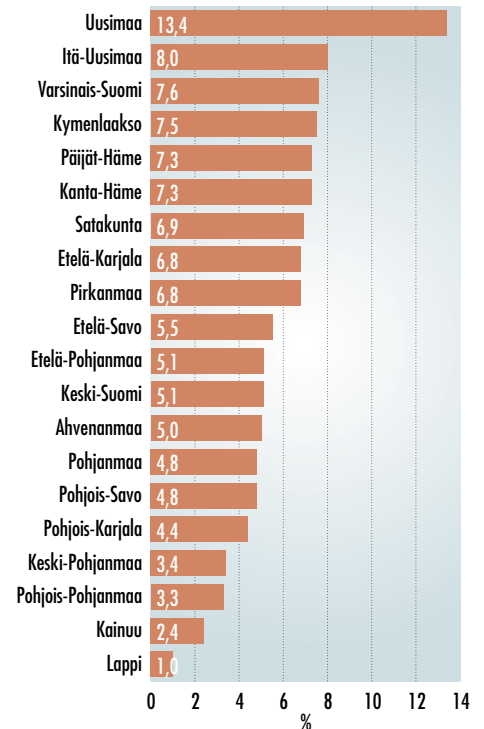
Koko Suomen maapinta-alasta 87 prosenttia on metsätalousmaata, 9 prosenttia maatalousmaata ja 4 prosenttia rakennettua maata.

Lähde: Ympäristötilasto. Ympäristö ja luonnonvarat 2001:2. Tilastokeskus.

Sisävesiä kokonaispinta-alasta maakunnittain (pinta-ala ilman meriä)

Rakennettua maata maapinta-alasta maakunnittain

Ympäristötilasto

- Päästöt ilmaan • Jätteet • Vedet
- Maatalous • Metsät • Kalastus
- Biodiversiteetti • Maankäyttö
- Kulutus • Energia • Liikenne
- Ympäristöala Suomessa
- Ympäristöverotus
- Ympäristönsuojelumenot
- Luonnonvarojen kokonaiskäyttö
- Kansalaiset ja ympäristö

Tilastoja, kuvia, karttoja
Kansainvälisiä vertailutietoja

Julkaisun hinta: 170 mk (sis. alv 8 %). Sivuja 190
Tilaukset: Tilastokeskus,
puhelin (09) 1734 2011, faksi (09) 1734 2500
s-posti: myynti.tilastokeskus@tilastokeskus.fi

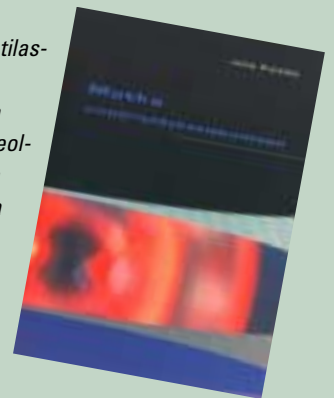
Juha Kuisma

Matka ympäristöyhteiskuntaan

Suomi saavutti Davosin World Economic Forumin ympäristön kestävyden indikaattoreilla mitaten maailman ykkössijan. Olemme siis tässä mielessä auktorisoitu ympäristöyhteiskunta. Onko suurempaa maailmanmestaruutta?

Juha Kuisman kirja Matka ympäristöyhteiskuntaan yhdistää uudella tavalla tilastot ja kansakunnan suuret selviytymistarinat. Teos käsittelee yhteiskunnan ja luonnon suhdetta ja sen muuttumista teollistumisen alkua ajoista nykypäiviin. Kirja käyttää ainutlaatuisella tavalla tilastoja historian muistikuvina ja liittää niihin myös mielenkiintoisten vaikuttajien henkilökuvia. Sivuja 222.
Hinta 140 mk (sis. alv 8 %).

Tilaukset: Tilastokeskus,
puhelin (09) 1734 2011, faksi (09) 1734 2500
s-posti: myynti.tilastokeskus@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi/tilastotori

 Tilastokeskus

Yksityiset urheilu- ja liikuntapalvelut ongelmallisessa kilpailutilanteessa

Katerina Andonov

Suomessa toimii puoleltoista tuhatta yksityistä yritystä urheilu- ja liikunta-alalla. Yritykset ovat pieniä, korkeintaan muutama kymmentä henkeä työllistäviä. Ne kokevat olevansa epäedullisessa kilpailutilanteessa julkisen alan liikuntapalvelujen tarjoajiin verrattuna.

Urheilu- ja liikuntapalveluja järjestävät urheiluliitot, piirijärjestöt, paikalliset urheiluseurat ja kunnat ovat monille suomalaisille jo nuoruudesta tuttuja alan toimijoita. Nykyään kuitenkin vain sangen harvoin nämä liikunta-alan ammattilaiset pystyvät ottamaan kokonaisvastuun urheilu- ja liikuntapalvelujen järjestämisestä paikkakunnillaan.

Yhä useammin urheilu- ja liikunta-alan toimijoina ovat yksityiset yrittäjät. Suomessa vallitsee yrittämisen vapaus, mutta eri toimialoilla yrittäjien mahdollisuudet menestyä ovat kovin erilaiset. Liikuntatoimen alueella yrittäjien toimintaedellytykset ovat toisenlaiset kuin esimerkiksi liikuntaseurojen ja järjestöjen.

Julkisen ja kolmannen alan (järjestöt, seurat jne.) sekä yksityiset yritykset eivät ole keskenään tasa-arvoisessa kilpailutilanteessa. Syynä on, että julkisen ja kolmannen alan liikuntapalvelujen tuottajat voivat käyttää veroperusteista tai valtionapuun perustuvaa rahoitusta perusinvestointien rahoitukseen, mikä asettaa näiden alojen palvelutuotannon yrityksiä parempaan asemaan.

Yritystoiminnan esteet

Tehtyjen selvitysten mukaan kuntien ja kolmannen alan kilpaileva toiminta

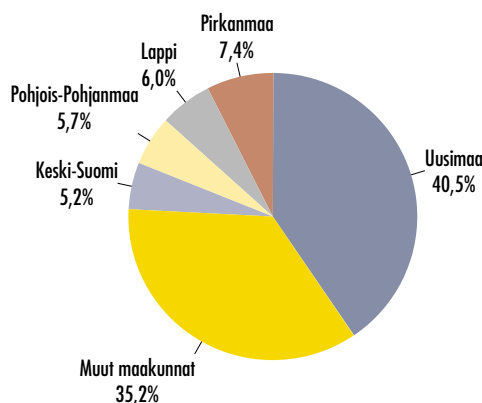
on estänyt yritystoiminnan kasvua liikuntapalveluissa, jolloin kokonaisen elinkeinohaaran kehittyminen on saattanut hidastua. Toisaalta muun muassa kunnilla ei ole itsellään riittävästi voimavaroja ja kiihokkeita uusien palvelumuotojen kehittämiseen, joilla pystyttäisiin vastaamaan tulevaisuuden haasteisiin.

Käytännössä yksittäisten kuntien taloudelliset mahdollisuudet liikuntatoimen järjestämiseen ovat hyvinkin erilaiset. Asiantuntijahaastattelujen mukaan urheilu- ja liikuntapalveluihin tarkoitettun julkisen rahoituksen ei arvioida kasvavan lähivuosina, pikemminkin päinvastoin. Tästä syystä myös maakuntien liikuntapalvelujen tarjonta vaihtelee suuresti eri puolilla maata.

Yksityinen palvelutarjonta

Urheilu- ja liikuntapalveluja tuottavien yritysten määrä on lisääntynyt koko ajan. Vuodesta 1993 yritysten määrä on kasvanut 50 prosentilla. Liikuntapalveluja tuottavia yrityksiä

Urheilu- ja liikunta-alan liikevaihto maakunnittain 1999

Yritys- ja toimipaikkarekisteri. Tilastokeskus

ovat mm. urheilu- ja palloiluhallit, kuntosalit, tenniskentät, golf-radat ja hiihtorinteet. Vuonna 1999 alan 1 500 yritystä tuottivat liikevaihtoa 1,3 miljardilla markalla ja työllistivät 2 800 ihmistä.

Yksityisten liikunta-alan yritysten tarjonta on keskittynyt Uudellemaalle. Uudenmaan osuus toimialan liikevaihdosta nousee yli 40 prosenttiin. Asukasta kohden laskettu Uudella maalla oli vuonna 1999 yksi liikunta-alan yritystoimipaikka noin 2 700 asukasta kohden. Muualla maassa noin 3 000–4 000 asukasta kohden on yksi yritystoimipaikka.

Yritykset tiukilla pienillä paikkakunnilla

Suunnittelu- ja tutkimuspalvelut Pekka Lith on selvittänyt kauppa- ja teollisuusministeriön tilauksesta julkisen ja yksityisen alan välistä kilpailutilannetta ja siinä esiintyviä ongelmia. Yrityshaastattelujen kohteina on ollut parikymmentä erikokoista ja -tyyppistä urheilu- ja liikunta-alan yritystä, kuten yksityisiä urheiluhalleja, voimistelu- ja kuntosaleja sekä liikuntakeskuksia.

Yrityshaastattelujen mukaan varsinkin pienillä paikkakunnilla yksityisillä liikuntapalvelujen tuottajilla on vaikeuksia menestyä, sillä kunta-alan ja kolmannen alan halpa tarjonta on vienyt heiltä lähes kaikki asiakkaat. Kun palvelujen tarjontaa on paljon, on yrityksen vaikea nostaa hintoja, mikä olisi välttämätöntä palvelutason nostamisen kannalta.

Kilpailua käydään hinnalla eikä laadulla, sillä muun muassa kunta-alan liikuntapaikkojen keinotekoisien alhaiset hinnat houkuttelevat asiakkaita eikä aitoa kilpailua pääse syntymään. Myös liikuntapalvelujen käyttäjien on ollut vaikea ymmärtää yksityisten ja julkisten palvelujen hinnaeroa. Lisäksi kunnallisten palveluntuottajien uudet toimitilat voivat viedä asiakaskunnan yrityksiltä.

Myös kolmannen alan yhteisöjen liiketoiminta on vääristänyt kilpailutilannetta, tosin maakunnittain vaihtelevasti. Pääkaupunkiseudulla yri-

tykset ovat kokeneet urheiluseurojen toiminnan hyötynä, mutta muualla Suomessa yritykset menettävät asiakkaitaan voimakkaan seuratoiminnan vuoksi. Kolmannen alan keskeisenä kilpailuetuna yritykset pitävät verotukseen liittyviä kysymyksiä.

Yritykset uskovat tulevaisuuteen

Yksityisen urheilu- ja liikunta-alan kehittymisen tulevaisuuden uskoa löytyy alan yrityksistä kuitenkin runsaasti. Liikuntaan, terveyteen ja hyvinvointiin halutaan panostaa yhä enemmän ja terveelliset elämäntavat ovat arvossaan.

Yrityshaastattelujen mukaan erityisesti kuntosalij- ja palloiluhallipalvelujen ja aerobic- ja jumppaliikunnan kysyntä on lisääntymässä.

Tehtyjen haastattelujen mukaan yritysten vahvuuksia ovat erityisesti monipuoliset palvelut ja osaava ammattitaitoinen henkilökunta. Joustavat aukioloajat ja internetiä käyttävä varausjärjestelmä on nähty asiakkaita huomioonottavana palveluna. Lisäksi viihtyisät toimitilat ja turvallisuusasioihin panostaminen on koettu liikunta-alan yritysten vahvuutena.

Jos yritys on löytänyt toimintakentän, jolle kunta ei ole palveluja tarjonnut, hinta- ja palveluntarjontakilpailu on vain yritysten välistä. Mikäli yrityksen toimitilat ovat hyvällä paikalla, toimivien yhteyksien päässä, häirtävaikutukset yrityksen kannalta jäävät pieniksi, vaikka kunnan tarjoamia asiakkaille edullisimpia liikuntapalveluja olisikin tarjolla.

Yrityshaastattelujen mukaan asiakkaiden valinnanmahdollisuuksien lisääminen ja palvelutoiminnan monimuotoisuus nähdään tärkeänä toiminnan kehittämisessä. Erityinen haaste on ikääntyvän väestön toimintakyvyn ja elämänlaadun parantaminen liikuntaharrastuksen avulla. Säännöllisellä liikunnalla pyritään muun muassa työkyvyn säilyttämiseen ja parantamiseen.

Liikuntapalvelut otettava huomion elinkeinona

Kilpailuneuvoston keväällä 2000 tekemän päätöksen mukaan muun muassa kunnat voivat edelleen tarjota liikuntapalveluja omakustannushintaan tai ilmaiseksi, eikä tämä ole ristiriidassa kilpailunrajoituslain kanssa. Päätöksen taustalla on liikuntalaki, jonka mukaan liikunnan edellytysten luominen ja ylläpitäminen on maassamme kuntien ja valtion vastuulla.

Liikuntalaissa liikunnan ja liikuntapolitiikan yhteydet elinkeinopoliittikkaan ovatkin jääneet huomiotta. Kilpailuvirasto on kuitenkin katsonut, että kuntien on liikuntapaikkoja kehittäessään syytä ottaa huomioon jo olemassa oleva liikuntaan liittyvä elinkeinotoiminta alueellaan. Kuntien tulisi tehdä selvä ero liikuntapalvelujen järjestämisen ja niiden tuottamisen välillä.

Kuntien olisi kyettävä määrittämään peruspalvelunsa liikuntapalveluissa ja saattamaan tämä näkemys yritysten tietoon niin, että nämä voisivat tehdä investointeja peruspalve-

Urheilu- ja liikunta-alan yritysten toimipaikat maakunnittain 1999

	Toimi- paikat, lkm	Henki- löstö, lkm	Liike- vaihto, milj. mk
Uusimaa	484	1 150	543
Pirkanmaa	130	210	99
Varsinais-Suomi	123	170	66
Päijät-Häme	81	130	62
Pohjois-Pohjanmaa	79	170	75
Keski-Suomi	76	170	70
Muut maakunnat	569	880	426
Yhteensä	1 542	2 880	1 341

Lähde: Yritys- ja toimipaikkarekisteri. Tilastokeskus

luja täydentävään toimintaan. Kuntien ja järjestöjen olisi myös eriytettävä muiden elinkeinonharjoittajien kanssa kilpailevat palvelunsa toiminnallisesti ja kirjanpidollisesti yleishyödyllisistä palveluista.

Lähteitä:

Kilpailuneuvosto: Rauman Tenniskeskus Oy:n valitus koskien kilpailuviraston päätöstä Rauman kaupungin omistamien ja hallitsemien liikuntatilojen hinnoittelusta, päätös 10.4.2000

Kilpailuvirasto: Lausunto eduskunnan sivistysvaliokunnalle koskien hallituksen esitystä uudeksi liikuntalaiksi, 22.9.1998

Kilpailuvirasto: Päätös Rauman kaupungin omistamien ja hallitsemien liikuntatilojen hinnoittelusta, 22.4.1999

Lith, Pekka: Markkinoiden toimivuus I: Kuntien hankintamarkkinoiden toimivuus -palveluntuottajan näkökulma, KTM:n tutkimuksia ja raportteja 23/2000, Helsinki 2000

Lith, Pekka: Julkisen sektorin kilpailevaa toimintaa koskeva tiedustelu 2001 (julkaisematon aineisto)

Tilastokeskus: Yritys- ja toimipaikkarekisterin tilastot 1991-99

Katerina Andonov on toiminut avustajana tutkijana selvityksessä liikunta-alan kilpailutilanteesta julkisen, kolmannen ja yksityisen alan välillä Suunnittelu- ja tutkimuspalvelut Pekka Lith -nimisessä yrityksessä.

Urheilu- ja liikunta-alan yritykset 1991-1999

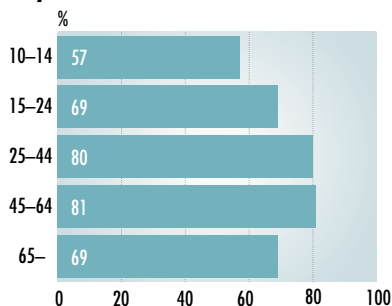
	Yrityksiä, lkm	Henkilöstö, lkm	Liikevaihto, milj. mk	Liikevaihto/henkilöstö, 1 000 mk
1991	1 100	1 800	780	421
1992	1 160	1 900	780	400
1993	1 090	2 000	760	382
1994	1 160	2 000	760	389
1995	1 130	2 000	760	380
1996	1 290	2 100	840	391
1997	1 430	2 300	1 020	436
1998	1 490	2 700	1 190	443
1999	1 500	2 800	1 330	472

Lähde: Yritys- ja toimipaikkarekisteri. Tilastokeskus.

Kävelylenkkeily suosituinta liikuntaa

Yhdeksän kymmenestä suomalaisesta harrastaa liikuntaa. Vuoden 1999 ajankäyttötutkimuksen mukaan 92 prosenttia 10 vuotta täyttäneistä suomalaisista oli harrastanut jotakin liikuntalajia tutkimusajankohtaan edeltäneiden neljän viikon aikana. Selvästi yleisin liikuntamuoto oli kävely-

Kävelylenkkeilyn harrastaminen ikäryhmittäin 1999

Lähde: Ajankäyttötutkimus 1999. Tilastokeskus

lenkkeily. Sitä oli harrastanut kolme neljästä vastaajasta.

Noin kolmannes oli harrastanut pyöräilyä tai kotivoimistelua ja neljännes uintia.

Hiihtoa, laskettelua tai luistelua oli talviaikaan harrastanut viidennes vastaajista.

Lähes kaikki 10–14-vuotiaat lapset olivat harrastaneet jotakin liikuntaa. Lasten suosituimpia lajeja olivat pyöräily, kävely, talviurheilulajit, joukkuepelit ja uinti.

Ahkerimmin kävelen lenkkeilivät yli 65-vuotiaat. Heistä runsas kolmannes kävi kävelyllä vähintään 20 kertaa neljässä viikossa eli lähes päivittäin.

25–64-vuotiaista neljä viidestä harrastaa kävelylenkkeilyä. Heillä kerrat jäävät kuitenkin yleensä harvemmiksi, 4–9:ään neljän viikon jaksossa.

Naiset ovat innokkaampia kävelijöitä kuin miehet. Naisista 80 pro-

Kävelylenkkeilyn harrastamisen useus ikäryhmittäin 1999 kertaa 4 viikossa

Ikä	20–	10–19	4–9	1–3	0
10–14	13	7	15	22	43
15–24	16	13	22	18	31
25–44	19	16	28	17	20
45–64	22	20	28	12	19
65–	37	11	16	4	31

senttia ja miehistä 70 prosenttia harrastaa kävelylenkkeilyä.

Koulutus lisää kävelyharrastusta. Korkea-asteen koulutuksen saaneista vain joka kuudes ei harrasta kävelylenkkeilyä.

Pääkaupunkiseudulla kävelylenkkeily on yleisempää kuin muualla Suomessa, kuten myös kaupunkimaisissa kunnissa verrattuna maaseutumaisiin kuntiin.

Lähde: Kulttuuri- ja liikuntaharrastukset 1991 ja 1999. Tilastokeskus.

(Ilmestyy syksyllä)

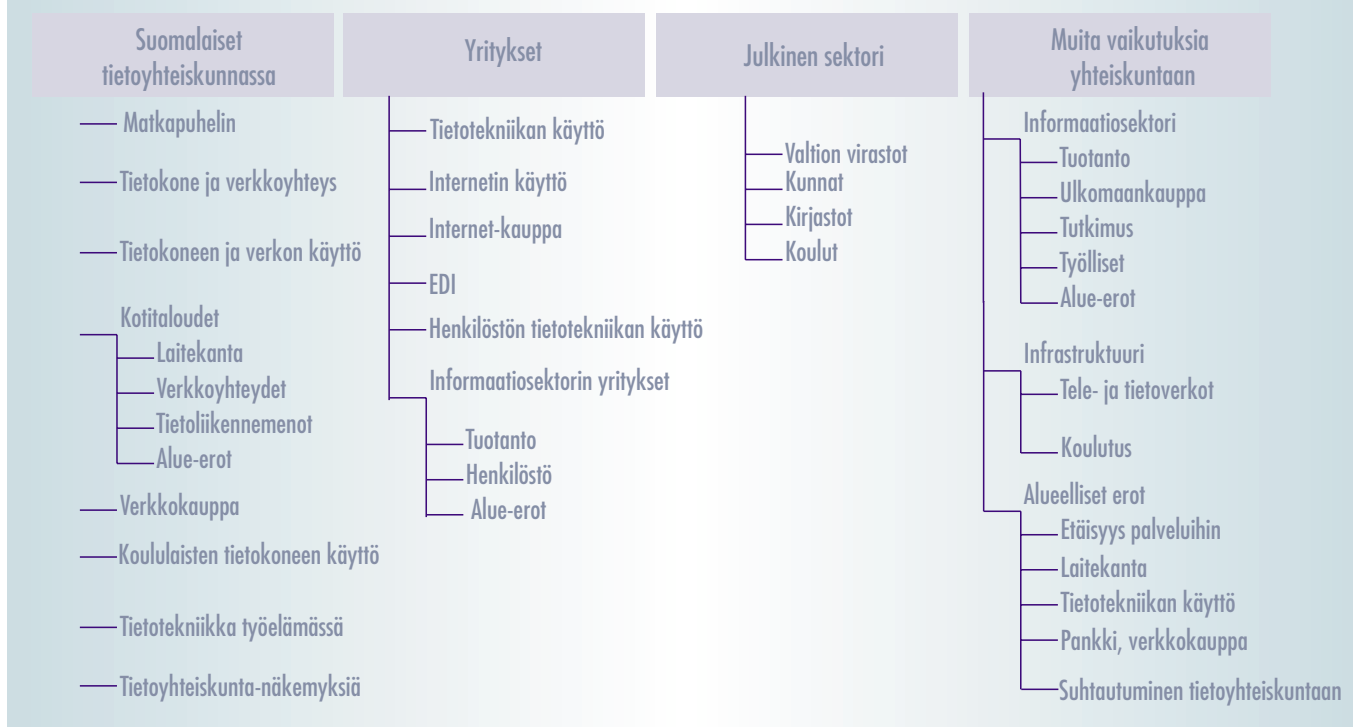
Tietoyhteiskunnan verkkosivut ilmestyivät

Katso yhdestä paikasta, mitä tilastot kertovat tietoyhteiskunnasta.

Tilastokeskuksen asiantuntijat ovat toimittaneet tietoyhteiskuntaa koskevista aineistoista laajat yli 200 kuvion ja taulukosta koostuvat verkkosivut.

Ne ovat osoitteessa www.tilastokeskus.fi kohdassa Tilastotietoa aihealueittain / Tiede, teknologia ja tutkimus.

Kaaviosta näkyy sivujen aiheet.

Kuluttaja kaksimielinen kesälläkin:

Oma talous pysyy, maan talous voipuu

Suomalainen jaksaa kuluttajana edelleen luottaa oman taloutensa myönteiseen kehitykseen, vaikka hänen näkemyksensä yleisestä taloudellisesta kehityksestä ovatkin tummentuneet. Luottamusta oman talouden tulevaan kehitykseen mittaava saldoluku ylsi heinäkuussakin kymmenen pintaan, jossa se on pysytellyt jo kaksi ja puoli vuotta.

Vain 10 prosenttia kuluttajista arvioi oman taloutensa huononevan. Oman taloutensa kohentumiseen luotti suunnilleen yhtä moni kuin aiemmin eli 26 prosenttia kuluttajista.

Kulutusaikheet olivat myös heinäkuussa vahvat ja kestotavaroiden ostamista pidettiin kannattavana. 43 prosenttia kuluttajista piti kestotavaroiden ostamista edullisena. Osuus oli kesäkuussa 40 ja vuosi sitten 46 prosenttia. Kotitalouksilla

oli runsaasti aikeita ostaa kodin elektroniikkaa, sisustaa kotia sekä matkailla.

Myös mahdollisuuksiinsa säästää kuluttajat uskovat edelleen. Säästämistä piti heinäkuussa kannattavana 63 prosenttia ja lainan ottamista 59 prosenttia kuluttajista. Kotitalouksien rahatilanne oli hyvä, ja 71 prosenttia kotitalouksista uskoi pystyvänsä säästämään seuraavan vuoden aikana. Lainan ottamista vuoden sisällä suunnitteli 14 prosenttia kotitalouksista.

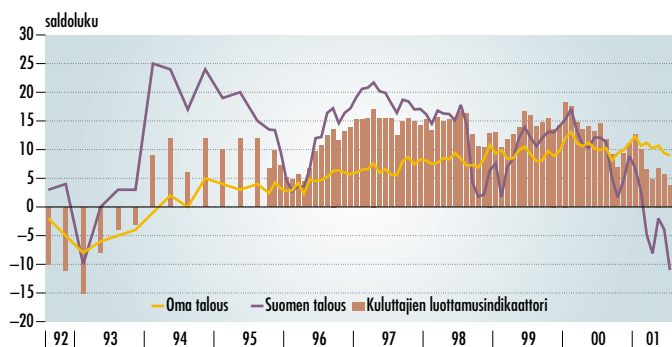
Kansantalous laskussa

Sen sijaan suomalaisen luottamus kansantalouden kehitykseen on entistäkin synkempi. Saldoluku on maaliskuusta lähtien ollut miinuksella, ja heinäkuussa se laski jo alle -10:n.

Kuluttajan usko kansantalouden tulevaisuuteen on heikentynyt viime vuoden alkupuolelta lähtien paria tilapäistä toivon pilkkahdusta lukuun ottamatta.

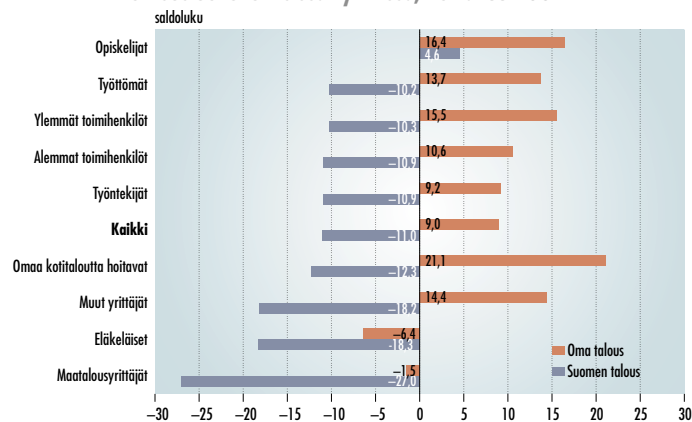
Heinäkuussa 37 prosenttia kuluttajista arvioi, että Suomen taloustilanne

Kuluttajien luottamusluku sekä arviot omasta ja Suomen taloudesta vuoden kuluttua 8/1992 – 7/2001

Kuluttajabarometri 2001, heinäkuu. Tilastokeskus

Kuluttajien arviot omasta ja Suomen taloudesta vuoden kuluttua eri sosioekonomisissa ryhmissä, heinäkuu 2001

Kuluttajien näkemykset taloudesta heinäkuussa 2001

	Heinäkuu 2001 saldoluku	Kesäkuu 2001 saldoluku	Heinäkuu 2000 saldoluku
Kuluttajien luottamusindikaattori	3,8	5,6	14,5
Kotitalouksien taloudellinen tilanne 12 kk:n kuluttua verrattuna nykyiseen	9,0	9,4	9,9
Kotitalouksien säästämismahdollisuudet seuraavan 12 kk:n aikana	34,2	34,5	32,7
Suomen taloudellinen tilanne 12 kk:n kuluttua verrattuna nykyiseen	-11,0	-3,9	12,1
Työttömien määrä 12 kk:n kuluttua verrattuna nykyiseen	-5,6	-6,3	-21,0
Kuluttajahintojen muutos seuraavan 12 kk:n aikana, %	2,7	2,8	2,8
Kotitalouksien rahatilanne haastatteluhetkellä	27,2	25,4	26,7
Kestotavaroiden ostamisen edullisuus haastatteluhetkellä	16,8	9,5	20,0
Säästämisen edullisuus haastatteluhetkellä	15,5	16,4	5,9
Lainanoton edullisuus haastatteluhetkellä	11,7	11,3	10,5

Saldoluvut saadaan vähentämällä painottaen myönteisten vastausten prosenttiosuudesta kielteisten vastausten prosenttiosuus. Työttömyyden negatiivinen saldoluku tarkoittaa, että työttömyyden arvioidaan vähenevän. Kuluttajien luottamusindikaattori on keskiarvo seuraavien kysymysten saldoluista: Suomen talouden mennyt ja tuleva kehitys, oman talouden mennyt ja tuleva kehitys sekä haastatteluhetken edullisuus kestotavaroiden ostamiseen. Saldoluvut ja luottamusindikaattori voivat vaihdella -100:n ja 100:n välillä.

huononee seuraavan vuoden aikana. Kuluttajista 17 prosenttia odotti maamme talouden paranevan. Kesäkuussa vastaavat osuudet olivat 28 ja 20 prosenttia ja vuosi sitten 11 ja 35 prosenttia.

Luottamuksen hiipuminen talouden yleiseen kehitykseen heijastuu taloudelliset mielialat tiivistävään kuluttajien luottamuslukuun. Tämä laski heinäkuussa 3,8:aan eli alimmilleen sitten vuoden 1993.

Lähde: Kuluttajabarometri 2001, heinäkuu. Tilastokeskus

Itä-Suomessa luottamus pinnassa

Itä-Suomen maakunnista löytyy vahvin taloususko uusimman maakunnittaisen kuluttajabarometrin mukaan. Etelä-Karjalassa, Kainuussa ja Pohjois-Savossa kuluttajan luottamuskilpailu oli vuoden toisella neljänneksellä maakunnista korkein (+8).

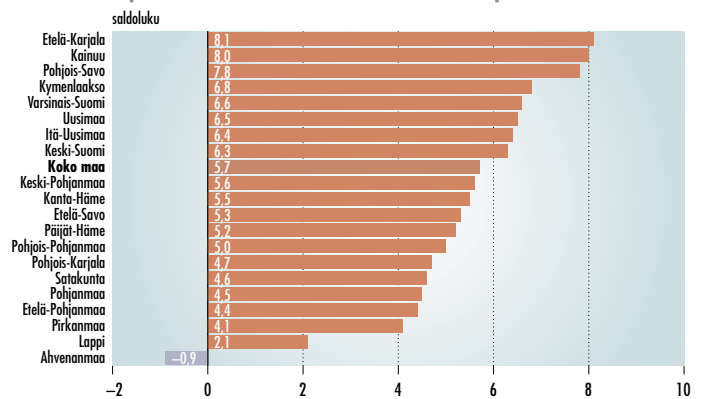
Synkimmät taloudelliset mielialat ovat Lapissa ja Ahvenanmaalla. Muualla kuin Ahvenanmaalla luottamuskilpailu oli plussan puolella.

Oma talous ylinnä Päijät-Hämeessä

Luottavaisimpia oman taloutensa kehitykseen olivat Päijät-Hämeen, Pohjois-Pohjanmaan, Itä-Uudenmaan ja Uudenmaan kotitaloudet. Näillä alueilla joka kolmas ennusti taloutensa paranevan. Runsas puolet arvioi sen pysyvän ennallaan ja yksi kymmenestä heikkenevän.

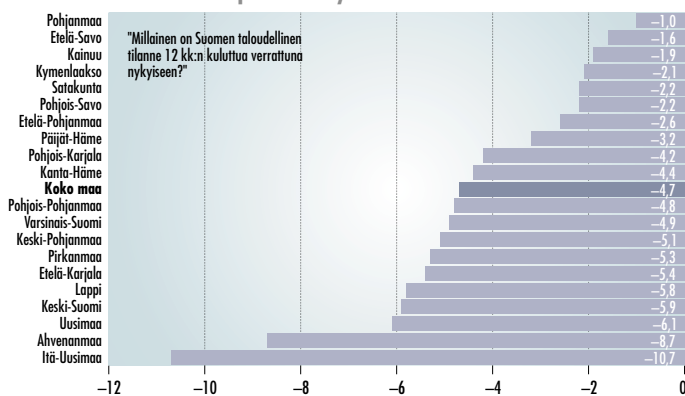
Varovaisimpia arvioissa oltiin Kymenlaaksossa ja Ahvenanmaalla. Näillä alueilla yksi viidestä arvioi taloutensa paranevan ja kaksi kolmesta sen pysyvän ennallaan.

Kuluttajan luottamuskilpailu maakunnittain, 2. neljännes 2001

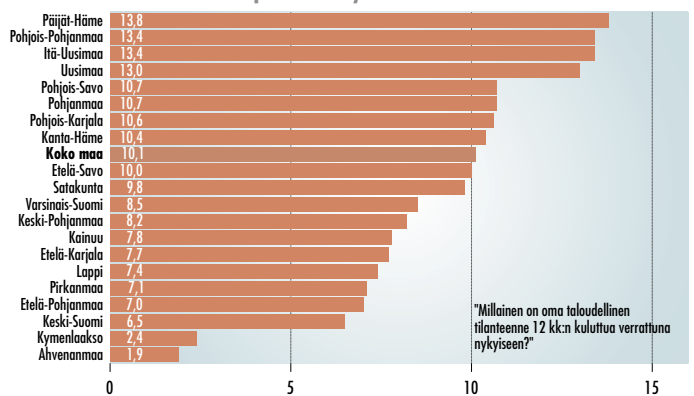

Kuluttajan luottamuskilpailu on keskiarvo seuraavien kysymysten saldoluvuista: Suomen talouden mennyt ja tuleva kehitys, oman talouden mennyt ja tuleva kehitys sekä haastatteluhetken edullisuus kestotavaroiden ostamiseen. Kuluttajabarometri maakunnittain 2001, 2. neljännes. Tilastokeskus

Suomen talouden tilanne vuoden kuluttua, 2. neljännes 2001
Kuluttajien näkemys maakunnittain

Oman talouden tilanne vuoden kuluttua, 2. neljännes 2001
Kuluttajien näkemys maakunnittain

Kansantaloudelle kaikkialta miinusta

Arviot koko maan talouskehityksestä olivat toisella vuosineljänneksellä kaikissa maakunnissa negatiivisia. Pessimistisimpiä oltiin Itä-Uudellamaalla ja Ahvenanmaalla, vähiten pessimistisiä Pohjanmaalla, Etelä-Savossa, Kainuussa, Kymenlaaksossa ja Satakunnassa.

Väestörühmittäiset erot arvioissa olivat alueittaisia selvästi suuremmat. Myönteisimmän oman taloutensa kehitystä arvioivat opiskelijat ja 15–34-vuotiaat henkilöt. Eläkeläiset ja

55–74-vuotiaat arvioivat taloutensa heikkenevän. Maatalousyrittäjät arvioivat taloutensa pysyvän suunnilleen ennallaan.

Lapsiperheet odottivat tulevalta vuodelta parempaa kehitystä kuin yksinasuvat tai muut aikuistaloudet.

Työttömistä joka kolmas odotti taloutensa olevan vuoden kuluttua nykyistä paremman. Joka toinen arveli taloutensa pysyvän ennallaan, mutta joka seitsemäs pelkäsi sen heikkenevän.

Läbde: Kuluttajabarometri maakunnittain, 2. neljännes 2001. Tilastokeskus

Koko maasta kuukausittain, maakunnista neljännesvuosittain

Kuluttajabarometrin avulla mitataan suomalaisten mielikuvia yleisestä ja oman kotitalouden taloudellisesta kehityksestä sekä aikomuksista tehdä suurempia hankintoja, säästää tai ottaa luottoa.

Ensimmäinen kuluttajabarometritutkimus tehtiin marraskuussa 1987. Vuoteen 1991 asti se tehtiin kaksi kertaa vuodessa touko- ja marraskuussa. Vuonna 1992 tutkimuskerrat nostettiin neljään. Lokakuusta 1995 alkaen tiedot on kerätty EU:n komission toimeksiannosta joka kuukausi.

Kuluttajabarometriä varten haastatellaan runsaat 1 500 Suomessa asuvaa henkilöä. Koko maan kuluttajabarometri julkaistaan kunkin kuukauden alkupäivinä, ja sen haastattelut on tehty edellisessä kuussa.

Maakunnittainen kuluttajabarometri ilmestyy neljännesvuosittain. Siinä haastateltavia on runsaat 4 500. Uusimman maakunnittaisen kuluttajabarometrin haastattelut on tehty huhti–kesäkuussa.

Kuntien päättäjät vielä keväällä optimisteja

Lähes kaikissa maakunnissa yleiset kehitysnäkymät ovat kuntapäättäjien mukaan myönteiset, joskaan eivät yhtä optimistiset kuin syksyllä 2000, osoittaa tuorein aluebarometri. Se on julkaistu kesäkuussa, ja sen tiedot on kerätty maaliskuu-huhtikuussa.

Valoisimmat kehitysnäkymät ovat Pohjanmaan maakunnassa (entisellä Vaasan rannikkoseudulla). Uudellamaalla toiveet paremmasta ovat edelleen suurimpia koko maassa, mutta kuitenkin selvästi varovaisemmat kuin aiemmin. Kymenlaakson ja Ahvenanmaan keskusseutujen ulkopuolella kehitysnäkymät ovat selvästi aiempaa paremmat. Myös Mikkelin seudun ulkopuolella syksyn synkät näkymät ovat muuttuneet valoisammiksi.

Keskusseutujen kehitys on ollut viime vuosina myönteistä, mutta nyt useiden maakuntien keskusalueilla kuntapäättäjien toiveet ovat entistä alemmalla tasolla. Eniten ongelmia on Lahden, Hämeenlinnan, Joensuun ja Seinäjoen seuduilla. Koko maassa heikoin tilanne

on kuitenkin muutamien keskusseutujen ulkopuolisilla alueilla. Erityisesti tämä koskee Porvoon, Joensuun ja Lappeenrannan seutujen sekä Lapin keskusseutujen ulkopuolisia alueita.

Tilanne on koko maan tasolla samanlainen kuin syksyllä 1999.

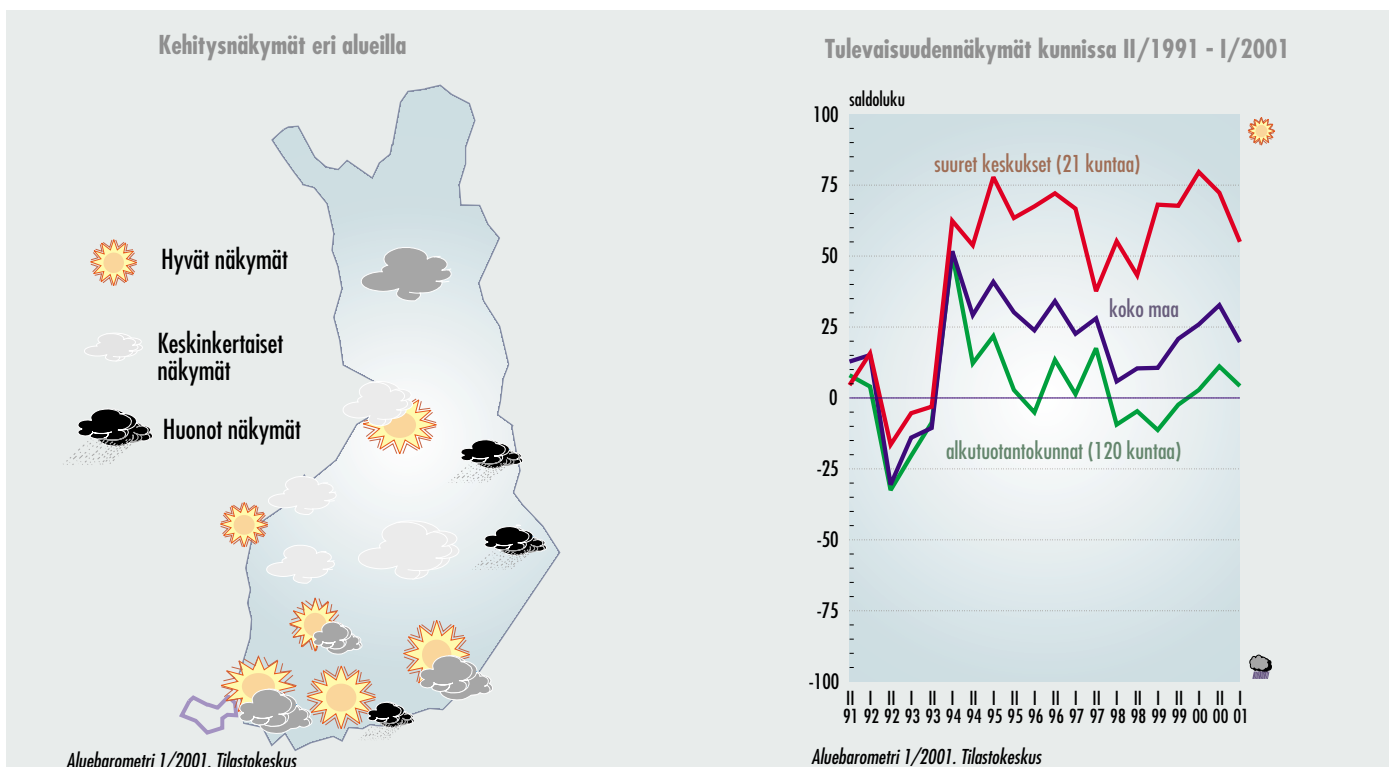
Yleisiä kehitysnäkymiä mitataan aluebarometrissä kysymyksellä ”Arviointeiko kuntanne kehityksen tulevaisuudessa: parantuvan selvästi / parantuvan jonkin verran / pysyvän ennallaan / huonontuvan jonkin verran / huonontuvan selvästi.”

Rahoitusongelmat lisääntyneet

Kuntien rahoitusasema on aiempaa huonompi. Rahoitusongelmat ovat li-

sääntyneet kaikissa kuntatyypeissä. Kuntien taloustilannetta vaikeuttaa verotulokehityksen heikentyminen. Verotulot kasvavat tänä vuonna lähinnä keskusseuduilla. Keskusseutujen ulkopuolella ne saattavat pienentyä useissa kunnissa. Huonointa kehitys on alkutuotantokunnissa. Verotulokehitys heikentyy entisestään vuonna 2002, ja keskusseuduillakin kasvun odotetaan hidastuvan.

Kuntien taloustilanteen kiristyminen heijastuu velanottoon, jonka arvioidaan lisääntyvän kaikissa kuntatyypeissä vuosina 2001–2002. Vuonna 2002 kunnat tasapainottavat talouttaan erityisesti korottamalla maksuja, realisoimalla käyttöömaisuutta ja vähentämällä investointeja. Ensi vuoden jälkeen kuntien arvioidaan joutuvan kiristämään verotustaan. Henkilöstömenojen merkitys talouden tasapainotuksessa näyttää edelleen vähäiseltä. Maksu-

ALUEBAROMETRI KEHITYKSEN PUNTARINA

Aluebarometri on kaksi kertaa vuodessa, keväällä ja syksyllä, tehtävä kysely. Kyselyn tekee Tilastokeskus sisäasiainministeriön ja Suomen Kuntaliiton tilauksesta.

Aluebarometri mittaa maan eri osien kehityksessä odotettavissa olevia muutoksia. Vastaukset perustuvat kuntien virka- ja luottamushenkilöiden henkilökohtaisiin näkemyksiin ja tietoihin.

Perusjoukkona ovat kaikki Suomen kunnanjohtajat, kunnanvaltuuston puheenjohtajat, kunnanhallituksen puheenjohtajat, elinkeinoasiamiehet ja suunnittelusihteerit. Suurimmissa kaupungeissa (20 kpl) perusjoukossa ovat edellisten lisäksi myös apulaiskaupunginjohtajat, kunnanvaltuuston ensimmäiset ja toiset varapuheenjohtajat sekä kunnanhallituksen ensimmäiset ja toiset varapuheenjohtajat.

Kysely lähetetään noin 1 200 kuntapäättäjälle. Uusimman barometrin vastausprosentti on 70.

Maan eri osien kehityksessä odotettavissa olevia muutoksia tarkastellaan 7-luokkaisella kuntatyyppittelyllä ja maakuntajaolla. Maakuntatasolla kunnat jaetaan raportissa keskusaluekuntiin ja muihin kuntiin.

Aluebarometrissä tiedustellaan kunnan kehitystä yleensä ulottuvuudella suurempi – yhtä suuri – pienempi, jolloin kyse on olennaisista muutoksista. Kysymykset koskevat kuluva vuotta edelliseen vuoteen verrattuna tai seuraavaa vuotta kuluvaan vuoteen verrattuna.

Seuraava aluebarometri ilmestyy loppuvuodesta.

jen korotukset, investointien vähentäminen ja käyttöomaisuuden realisointi ovat lähivuosina edelleen yleisimmät toimet.

Investointien kasvu hidastuu

Investointien kehitys heikentyy koko maassa vuonna 2001. Teollisuuden ja asuntorakentamisen investoinnit kasvavat aiempaa vähemmän. Rakentaminen lisääntyy lähinnä teollisuuskeskuksissa ja maaseudun pendeli- eli työssäkäyntikunnissa. Teollisuuden investoinnit lisääntyvät eniten teollisuuskeskuksissa. Kaupan ja palvelujen panostusten odotetaan vähenevän useimmissa kunnissa.

Vuonna 2002 investointikehitys heikentyy entisestään. Investointien kasvu hidastuu entisestään myös rakentamisessa ja teollisuudessa.

Työttömyys vähenee suurissa keskuksissa

Työttömyys alenee kuntapäättäjien mielestä tänä ja ensi vuonna. Työttömyyden lasku kuitenkin hidastuu koko maassa erityisesti vuonna 2002.

Työttömyys vähenee eniten suurissa keskuksissa ja teollisuuskeskuksissa. Huonoin tilanne on alkutuotantokunnissa.

Terveydenhoito huolestuttaa

Terveydenhoidon ja vanhusten hoidon ongelmat huolestuttavat edelleen kuntien päättäjiä. Terveydenhoidon tilanne on huonoin esikaupunkikunnissa, maaseutukeskuksissa ja alkutuotantokunnissa. Vanhusten hoidon vaikeudet lisääntyvät maaseutukeskuksissa ja suurissa keskuksissa. Kuntien päivä-

hoito on varsin hyvin järjestyksessä, huolia on lähinnä esikaupunkikunnissa. Elinkeinoelämän kehittämisedellytykset ovat parantuneet maaseudun työssäkäyntikunnissa.

Seutukuntien yhteistyötä halutaan tiivistää

Kuntien yhteistyönäkymät ovat parantuneet viime syksystä. Toiveet ovat lisääntyneet erityisesti teollisuuskeskuksissa, esikaupunkikunnissa ja maaseudun työssäkäyntikunnissa. Ongelmia on lähinnä maaseutukeskuksissa.

Seutukunnallisen yhteistyön tarve on kuntien päättäjien mukaan lisääntynyt viime syksystä. Myös suhteita elinkeinoelämän kanssa pyritään tiivistämään. Kansainväliset yhteydet lisääntyvät eniten suurissa keskuksissa. Maaseutukeskuksissa ja suurissa keskuksissa toivotaan maakunnallisen yhteistyön laajentuvan lähivuosina.

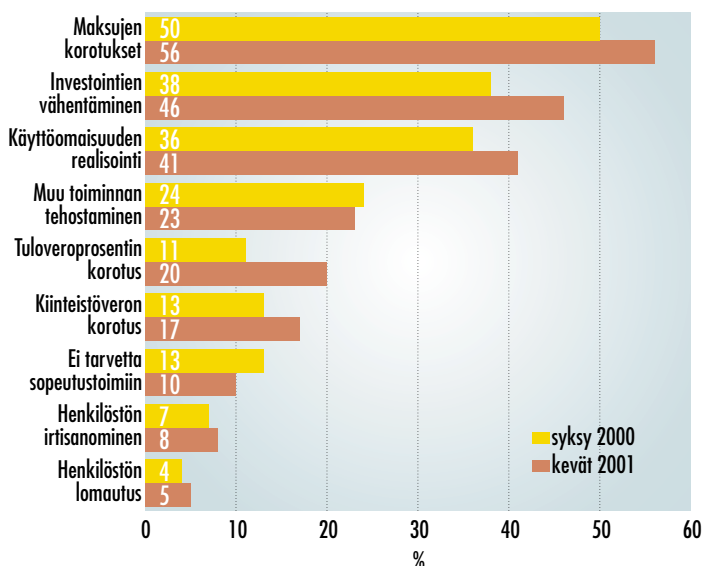
EU-toiveet aiempaa varovaisempia

Kuntien päättäjien näkemykset Suomen EU-jäsenyyden vaikutuksista ovat aiempaa varovaisempia. Alkutuotantokunnissa toiveet ovat vähäisimmät, mutta erityisesti teollistuneissa maaseutukunnissa ja maaseutukeskuksissa odotukset jäsenyydeltä ovat pienentyneet viime syksystä.

Eniten jäsenyydestä hyötyvät teollisuuskeskukset. Elinkeinoelämän kehittämisen kannalta vaikutukset ovat myönteiset myös suuten keskusten ja esikaupunkikuntien kannalta.

Lähde: Aluebarometri 1/2001. Tilastokeskus

Näkemykset kuntatalouden tasapainottamiskeinoista seuraavalle vuodelle koko maassa syksyllä 2000 ja keväällä 2001, %

Aluebarometri 1/2001. Tilastokeskus

Kasvu hiipui ensi kertaa viiteen vuoteen

Kokonaistuotannon määrä oli toukokuussa 0,7 prosenttia pienempi kuin vuosi sitten. Viimeksi kuukausittainen kokonaistuotanto laski maaliskuussa 1996. Laskuun vaikuttaa osaksi toukokuun 2000 voimakas 8,7 prosentin kasvu.

Kokonaistuotannon kuukausikuvaajan kuudesta päätoimialasta neljän tuotanto laski. Vain julkiset ja muut palvelut -toimiala kasvoi selvästi. Maa- ja metsätalouden tuotanto laski 8 prosenttia, mikä johtui hakkuiden peräti 17 prosentin vähenemisestä. Rakentaminen supistui 4 prosenttia, kauppa 2 prosenttia. Kaupan sisällä auto-kauppa laski 15 prosenttia, tukku-kauppa prosentin.

Teollisuuden tuotanto laski runsaat 2 prosenttia. Sähköteknisten tuotteiden työpäiväkorjattu tuotanto väheni 6 prosenttia, puu- ja paperiteollisuuden 8 prosenttia.

”Yksityinen kulutus, joka on noin puolet bkt:sta, on nyt avainasemassa pitämässä yllä kotimaista kysyntää. Vientiteollisuuden kasvu näyttää hiipuneen”, sanoo yliaktuaari Arto Kokkinen kansantalouden tilinpidosta.

Heinäkuun kuluttajabarometri kertoo kuitenkin myös kuluttajien luottamuksen talouteen hiipuneen. ”On mahdollista, että tässä on todellinen lyhyen ajan talouskehityksen käännekehitys kysessä. Emme kuitenkaan vielä varmasti tiedä.”

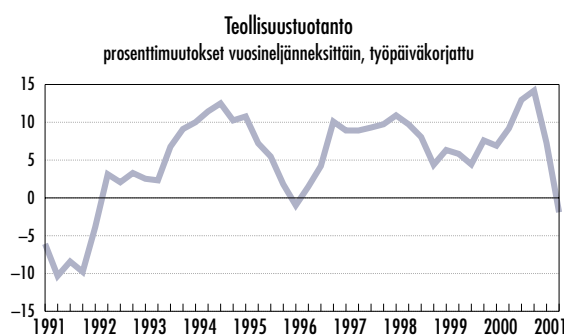
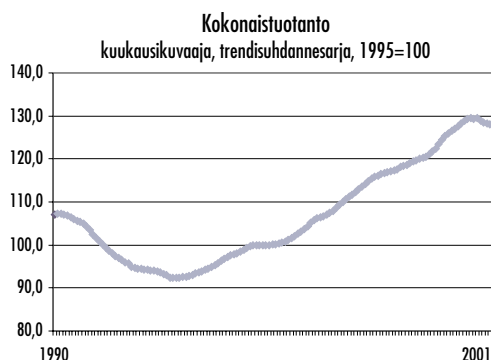
Kokkinen muistuttaa, ettei toki viime vuosien huima kasvu voinut jatkua ikuisesti, ja vielä aina kasvuna edellisen kasvun päälle. ”Suomen tilanne on kuitenkin erittäin hyvä verrattuna 90-luvun alun lamaan: vaihtotase, joka kuvaa ulkomaista nettokysyntää suomalaisille tuotteille, on ollut pitkään vahvasti ylijäämäinen tällä kertaa, kilpailukyky on kunnossa, ja yritysten kannattavuus noussut 90-luvun puolivälistä vahvasti. Edellytykset toipua mahdollisesta taantumasta ovat hyvät tällä kertaa.”

Läbde: Kokonaistuotannon kuukausikuvaaja 2001, toukokuu. Tilastokeskus

Teollisuustuotanto supistui edelleen

Teollisuuden työpäiväkorjattu tuotanto laski kesäkuussa 3,0 prosenttia vuotta aiemmasta. Vuoden ensimmäisellä neljänneksellä teollisuustuotanto nousi vielä runsaat 7 prosenttia, mutta toisella neljänneksellä se laski vajaat 2 prosenttia vuoden 2000 vastaavaan ajankohtaan verrattuna.

Metalliteollisuuden tuotanto pieneni kesäkuussa runsaan prosentin vuoden 2000 kesäkuusta. Metalliteollisuuden sisällä sähköteknisten tuotteiden valmistus laski runsaat 2 prosenttia ja muun

Teollisuustuotanto on alle kolmannes kokonaistuotannon määrästä.

TILASTOUUTISIA

1.8. Kuluttajien näkemykset Suomen taloudesta synkkenivät heinäkuussa

Luottamusindikaattori laski alimmilleen sitten vuoden 1993. (s. 14)

31.7. Ulkomaalaisten yöpymiset lisääntyivät 8 prosenttia vuonna 2000

Asuntojen hinnat nousivat hieman alkuvuodesta (s. 21)

27.7. Kuolleiden määrä pieni, maahanmuutto kasvoi

Väkiluku kasvoi vuoden alkupuoliskolla 7 000:lla, mikä on 2 400 henkeä enemmän kuin vastaavana aikana viime vuonna. (s. 27)

27.7. Vähittäiskaupan myynnin kasvu hidastui toukokuussa (s. 23)

27.7. Palvelualojen liikevaihto kasvoi 10 prosenttia helmi-huhtikuussa (s. 23)

26.7. Tieliikenteessä kuoli kesäkuussa 42 ihmistä (s. 27)

26.7. Teollisuusyritysten liikevaihdon kasvu oli helmi-huhtikuussa 6 prosenttia (s. 23)

26.7. Palkkasumma kasvoi 7,6 prosenttia maaliskuu-toukokuussa (s. 23)

24.7. Rakennusyritysten liikevaihto kasvoi 8 prosenttia helmi-huhtikuussa (s. 23)

24.7. Työllisyys ja työttömyys kesäkuussa 2001

- Työllisiä 49 000 enemmän kuin vuotta aiemmin
- Työllisyysaste 71,4 prosenttia
- Työttömyysaste 9,3 prosenttia, työttömänä 256 000 henkeä (s. 24)

20.7. Maarakentamisen kustannusten nousuvauhti hidastunut

18.7. Vientihinnat laskivat kesäkuussa 0,7 prosenttia (s. 26)

13.7. Inflaatio hidastui kesäkuussa 3,0 prosenttiin (s. 25)

12.7. Yöpymiset majoitusliikkeissä vähenivät 3 prosenttia toukokuussa (s. 27)

12.7. Tukku- ja kaupan liiketoiminta tehostui vuonna 2000 (s. 23)

12.7. Rakennuskustannukset nousivat vuodessa 2,8 prosenttia (s. 21)

9.7. Asunto-osakekaupan kasvu pysähtyi viime vuonna (s. 21)

5.7. Ulkomaille 2,4 miljoonaa vapaa-ajanmatkaa vuonna 2000

4.7. Teollisuuden ja rakentamisen tuotannon arvo kasvoi voimakkaasti vuonna 2000 (s. 20)

3.7. Uudellamaalla rakennettu 13 prosenttia maa-alasta (s. 10)

metalliteollisuuden tuotanto 0,2 prosenttia.

Puu- ja paperiteollisuuden tuotanto väheni kesäkuussa lähes 11 prosenttia vuotta aiemmasta. Kemianteollisuuden tuotanto laski 8 prosenttia. Myös muun tehdasteollisuuden tuotanto aleni lähes 3 prosenttia. Energian tuotanto kasvoi peräti 13 prosenttia vuotta aiemmasta.

Tehdasteollisuuden kapasiteetin käyttöaste oli kesäkuussa 82 prosenttia, kun se viime vuoden kesäkuussa oli lähes 5 prosenttiyksikköä suurempi.

Lähde: Teollisuustuotannon volyyymi-indeksi 2001, kesäkuu, ennako. Tilastokeskus

BKT:n tarkistettu kasvu viime vuonna 5,7 %

Bruttokansantuotteen määrä kasvoi tarkistettujen ennakkotietojen mukaan viime vuonna 5,7 prosenttia. Kasvuvahti oli sama kuin Tilastokeskus arvioi jo helmikuussa.

Eniten bkt:ta lisäsi metalliteollisuuden tuotannon 22 prosentin kasvu. Erityisesti sähkö- ja elektroniikkateollisuus lisäsi selvästi tuotantoaan. Puu- ja paperiteollisuuden tuotanto oli 4,4 prosenttia suurempi kuin edellisenä vuonna.

Kasvu viennin varassa

Kansantalouden kysyntä oli viime vuonna edelleen vankasti viennin varassa. Viennin määrä kasvoi 18 prosenttia ja tuonti lähes 16 prosenttia. Nettoviennin kasvu selitti 2,7 prosenttiyksikköä bruttokansantuotteen 5,7 prosentin kasvusta. Viennin osuus bruttokansantuotteesta kohosi uuteen ennätykseen, liki 43 prosenttiin.

Yritysten toimintaylijäämä uuteen ennätykseen

Yritysten toimintaylijäämä kasvoi viime vuonna 22 prosenttia

ja oli 135 miljardia markkaa. Yritysten tulokset ylsivät uuteen ennätykseen.

Yritykset maksoivat parantuneesta tuloksesta myös ennätysverot ja -osingot. Välittömiä veroja yritykset maksoivat 38 miljardia markkaa, mikä oli 30 prosenttia enemmän kuin vuonna 1999. Osinkoja yritykset maksoivat 43 miljardia markkaa, 26 prosenttia edellisvuodesta enemmän.

Lähde: Kansantalouden tilinpito 1999-2000. Tilastokeskus

KOKONAISTUOTANNON KUUKAUSIKUVAAJA

	2000		2001			
	Joulu	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko
	Muutos edellisen vuoden vastaavasta kuukaudesta, %					
Kokonaistuotanto	3,2	5,3	3,7	3,9	2	-0,7

KANSANTALouden KYSYNTÄ JA TARJONTA

	2000	2000				2001
	Milj.mk	1. nelj.	2. nelj.	3. nelj.	4. nelj.	1. nelj.
	Volyymien muutos edellisestä vuodesta, % Käyppiin hintoihin					
Bruttokansantuote	785067	5,9	5,2	6,3	5,5	3,4
Tuonti	254166	8,3	17	11,9	14	7,3
Kokonaistarjonta	1039233	6,5	8	7,6	7,6	4,4
Vienti	333324	17,8	19,1	20,1	14,4	5,2
Kulutusmenot	547524	3,5	2,6	1,6	1,3	1,5
yksityiset	386190	4,8	3,5	2,2	1,6	1,3
julkiset	161334	0,4	0,4	0,4	0,4	2,2
Investoinnit	149465	5,5	4,1	4,6	5,1	4,9
yksityiset	128351	4,7	5,2	6,2	6,4	6,6
julkiset	21114	11	0	-5	-3	-6
Varastojen muutos*	8920
Kokonaiskysyntä	1039233	6,5	8	7,6	7,6	4,4
kotimainen kysyntä	702909	1,5	2,8	1,6	4	4
Tuotanto toimialoittain						
Maatalous		2,1	1,1	38,8	2,7	-0,2
Metsätalous		2,3	2,1	3,1	0,9	2,9
Koko teollisuus		11,3	11	15,1	15,1	7,5
Energia- ja vesihuolto		2,5	4,3	0,1	-2,8	6,5
Rakentaminen		8,3	5,9	4,1	2,6	1,3
Kuljetus, varastointi ja tietoliikenne		8,9	4,9	4,4	4,2	3
Kauppa		5,3	4,8	2,9	3,8	3,8
Julkisen toiminta		0,8	0,8	0,8	0,8	1,7

* sisältää myös tilastollisen eron

BRUTTOKANSANTUOTE

	1995	1996	1997	1998	1999	2000			2001
						II	III	IV	I
Volyymien muutos edellisvuodesta, %									
	3,8	4,0	6,3	5,3	4,2	5,2	6,3	5,5	3,4

Suurin osa kotimaan katsauksen tiedoista Tilastokeskuksen aikasarjatielokanta ASTIKasta. Lähteenä Tilastokeskus, jollei toisin mainita.

VALTIONVELKA

	31.12.2000	31.5.2001	30.6.2001
	milj.mk		
Markka- ja euromääräinen	286307	298135	294819
Muiden emuvaluuttojen määräinen	51492	44266	42797
Kotimaanvaluuttamääräinen	320143	321772	316988
Ulkomaanvaluuttamääräinen velka	57022	58080	57215
Valtionvelka yhteensä	377165	379852	374203

Valtiokonttori on vuoden 2000 alusta lukien muuttanut tilastoissaan ulkomaisen velan käsitteen sisältöä.

Ulkomaanvaluuttamääräinen velka sisältää nyt vain euroalueen ulkopuolisissa valuutoissa olevan velan.

Vuonna 1999 kotimaisena velkana tilastoitiin markka- ja euromääräinen velka, kun muiden Emu-valuuttojen määräinen velka sisältyi ulkomaiseen velkaan. Nyt muiden Emu-valuuttojen määräinen velka muodostaa oman ryhmänsä kotimaanvaluuttamääräisen velan osana.

VALTION TULOT JA MENOT

	2001	2001	Muutos
	Kesä- kuu	Tammi- kesäkuu	
	milj. mk		01/00
			%
Valtiontalouden kassatulot			
Verot ja veronluonteiset tulot	15617	92179	2,6
Muut tulot	1809	21059	-40,1
Tulot ilman rahoitustaloustoimia	17426	113239	-9,4
<i>Tulot ilman lainanottoa</i>	17951	119468	-9,1
Valtiontalouden kassamenot			
Kulutusmenot	5180	27869	-0,7
Siirtomenot	8486	54824	2,6
Reaalisijoitukset	150	936	-17,2
Muut menot	1471	18432	-18,0
Menot ilman rahoitustaloustoimia	15287	102060	-2,9
Finanssisijoitukset	1372	8652	11,2
Menot ilman valtionvelnan kuoletuksia	16660	110714	-1,9

Lähde: Valtiokonttori

Nopein kasvu etelässä ja Pohjois-Pohjanmaalla

Tuotanto-, työpaikka- sekä väestökehityksellä (bruttokansantuote, työpaikat, väestö = BTV-luku) mitattuna kasvu on vuosina 1995–2000 ollut nopeinta Uudellamaalla, Ahvenanmaalla, Varsinais-Suomessa, Pirkanmaalla sekä Pohjois-Pohjanmaalla. Heikointa kehitys on ollut Lapissa, Kainuussa ja Etelä-Karjalassa.

Kasvumaakuntien menestys selittyy erityisesti tuotannon muuta maata paremmalla kehityksellä. Heikoimmin kehittyneillä alueilla varsinkin tuotanto on jäänyt jälkeen koko maan vauhdista, mutta myös työpaikka- ja väestökehitys on ollut heikkoa. Viime vuodet eivät ole muuttaneet kehityksen suuntaa.

Alueellisen kehityksen erot ja kasvun keskittyminen korostuvat seutukuntatarkastelussa. BTV-vertailussa kärkeeseen sijoittuvat muutamat elektroniikka-teollisuuden keskuskeskukset sekä suuret keskuskeskudet. Kärjessä Salon seutu, seuraavina Oulun seutu (ml. Lakeuden seutukunta) sekä Helsingin, Lohjan, Maarianhaminan ja Tampereen seutukunnat. Kärkikastiin kuuluvat myös Jyväskylän ja Seinäjoen seutukunnat sekä maaseutumaiset Kaakkois-Pirkanmaan ja Härmänmaan seutukunnat, joissa kummassakin tuotanto ja työllisyys ovat kas-

vaneet ripeästi. Maakuntien keskuskeskudeista vain kolmannes on pysynyt koko maan kehitysvauhdissa mukana.

Heikoimman kehityksen seutukunniksi ovat monien maaseutumaisen seutukuntien ohella pudonneet perinteiset teolliset seutukunnat, jotka ensimmäisinä toipuivat lamasta: Kemi-Tornio, Raahe, Sydöstersborgens kustregion ja Jakobs-tadsregion. Niiden heikon kehityksen taustalla on erityisesti tuotannon raju lasku. Heikoimman kehityksen maaseutumaiset seutukunnat ovat usein alkutuotantovaltaisia ja syrjäisiä alueita, jotka ovat jääneet muusta maasta jälkeen niin tuotannossa, työpaikka- kuin väestökehityksessään.

Lähde: Rakennemuutoskatsaus 2/2001. Suomen Kuntaliitto

Teollisuus kasvoi 18 % viime vuonna

Teollisuustuotannon arvo kasvoi viime vuonna 18 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Rakentamisen arvo kasvoi 13 prosenttia. Teollisuuden jalostusarvo kohosi 15 prosenttia ja rakentamisen jalostusarvo peräti 21 prosenttia edellisvuodesta. Teollisuuden ja rakentamisen yhteenlaskettu tuotannon bruttoarvo oli 712 miljardia markkaa,

josta teollisuuden osuus oli 621 miljardia markkaa.

Teollisuustuotannon kasvua vauhditti eniten elektroniikka- ja sähköteollisuus, jonka tuotannon arvo kasvoi 28 prosenttia vuonna 2000. Kasvu oli nopeaa myös metallien ja metallituotteiden sekä koneiden valmistuksessa. Koko metalliteollisuuden tuotannon arvo lisääntyi lähes 25 prosenttia. Myös metsäteollisuuden tuotannon arvo ylsi 17 prosentin kasvuun. Sen sijaan elintarviketeollisuudessa, tekstiili- ja vaatetusteollisuudessa sekä sähkö-, kaasu- ja vesihuollossa tuotannon arvo pieneni muutaman prosentin.

Maakunnittain tarkasteltuna teollisuuden ja rakentamisen yh-

teenlaskettu tuotannon bruttoarvo lisääntyi keskimääräistä enemmän Itä-Uudellamaalla, Pirkanmaalla, Etelä-Karjalassa, Pohjanmaalla, Pohjois-Pohjanmaalla ja Lapissa. Heikointa kasvu oli Etelä-Pohjanmaalla, Kanta-Hämeessä, Kainuussa ja Pohjois-Savossa.

Vienti kasvoi viidenneksen

Käyttöomaisuuden investoinnit kasvoivat koko teollisuudessa noin 6 prosenttia, mutta tehdasteollisuudessa vain 3 prosenttia. Kaivostoiminnassa investoinnit lisääntyivät 31 prosenttia ja sähkö-, kaasu- ja vesihuollossa 26 prosenttia. Metallien jalostuksessa sekä metallituotteiden valmistuksessa investoinnit kasvoivat

TEOLLISUUSTUOTANNON VOLYYMI-INDEKSI (1995=100)¹⁾

	2001 Toukokuu	Muutos Toukoikuu 01/00 %
Koko teollisuus	145,6	-2,4
Energiatuotteet	104	-0,8
Raaka-aineet ja tuotantohyödykkeet	137,9	-5,8
Investointitavarat	193,5	-0,8
Kestokulutustavarat	120,8	-4,6
Muut kulutustavarat	112,5	4,9
Teollisuustuotanto toimialoittain		
Mineraalien kaivu	138	-5,7
Teollisuus	149	-3
Elintarvikkeiden ja juomien valmistus	126,4	6,4
Tekstiilien ja vaatteiden valmistus	105,1	4,2
Nahan ja nahkatuott. valmistus	103,5	-7,1
Puutavaran ja puutuotteiden valmistus	159	-1,1
Massan, paperin ja paperituotteiden valmistus	118,6	-10,6
Kustantaminen ja painaminen	124,8	1,8
Koksin ja öljytuotteiden valmistus	34	-66,2
Kemikaalien ja kemiallisten tuott. valmistus	126,6	0,9
Kumi- ja muovituotteiden valmistus	140,9	-8,1
Ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	158	2,3
Perusmetallien, metallituotteiden valmistus	143,3	-2,5
Koneiden ja laitteiden valmistus	124,8	6,4
Sähkötekn. tuott. ja instrumenttien valmistus	288,7	-5,7
Kulkuneuvojen valmistus	133,5	9,8
Huonekalujen valmistus, muu valmistus	135	-3,7
Energia- ja vesihuolto	112,4	6,5
Tehdasteollisuuden erikoisindeksit		
Puu- ja paperiteollisuus	126,4	-8,4
Metalliteollisuus	183,3	-1,7
Kemianteollisuus	120,4	-7,6
Muu tehdasteollisuus	127,7	2,9

1) Työpäiväkorjattu

MARKKINAHAKKUUT

	2001 Toukokuu	Muutos Touko- kuu 01/00 %	2001 Tammi- toukokuu	Muutos Tammi- toukokuu 01/00 %
	1000 m ³	%	1000 m ³	%
Markkinahakuut yht.	2876	-19	25007	-7

TEOLLISUUSTUOTANNON VOLYYMI-INDEKSI

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001												
							V ^I	VI ^I	VII ^I	VIII ^I	IX ^I	X ^I	XI ^I	XII ^I	I ^I	II ^I	III ^I	IV ^I	V
Indeksi (1995=100)	100,0	103,5	113,2	122,4	129,1	148,7	142,0	111,9	135,1	150,5	161,3	158,1	155,7	145,5	142,7	148,0	146,9	145,6	
Vuosi muutos, %		6,1	3,5	9,3	7,8	5,5	12,9	11,2	11,0	13,6	13,9	18,8	17,4	7,1	6,5	6,7	6,6	-0,7	-2,4

1) Työpäiväkorjattu

38 prosenttia. Sitä vastoin öljytuotteiden valmistuksessa investoinnit vähenivät 44 prosenttia ja kumi- ja muovituotteiden valmistuksessa peräti 52 prosenttia.

Teollisuuden ja rakentamisen yhteenlaskettu viennin arvo kasvoi 22 prosenttia. Viennin arvo oli 316 miljardia markkaa.

Elektroniikka- ja sähköteollisuudessa viennin arvo lisääntyi 30 prosenttia ja metsäteollisuudessa 13 prosenttia. Elektroniikka- ja sähköteollisuuden osuus viennistä on kasvanut 1990-luvulta lähtien. Vielä vuonna 1998 metsäteol-

lisuuden vienti oli hieman suurempi kuin elektroniikka- ja sähköteollisuuden. Vuonna 2000 elektroniikka- ja sähköteollisuuden viennin arvo oli jo lähes kolmanneksen suurempi kuin metsäteollisuuden.

Henkilöstön määrä kasvoi 2 %

Palkatun henkilöstön määrä lisääntyi teollisuudessa ja rakentamisessa 2 prosenttia ja maksettujen palkkojen arvo 7 prosenttia vuonna 2000. Rakentamisessa henkilöstön määrä kasvoi 6 prosenttia mutta teollisuudessa prosentti. Teollisuuden ja rakentamisen aloilla työskenteli viime vuonna 549 000 henkilöä.

KONKURSSIT

	2001 Tuokokuu	2001 Tammi- toukokuu	Vuosi- muutos %
Konkurssiin haettuja yhteensä	249	1145	-10
<i>Yritykset</i> ¹⁾	240	1106	-10
Maa-, metsä- ja kalatalous	5	16	60
Teollisuus, kaivostoiminta, energiahuolto	28	156	-23
Rakentaminen	39	185	-2
Kauppa	58	230	-13
Majoitus- ja ravitsemistoiminta	19	69	-22
Kuljetus, tietoliikenne ja varastointi	13	83	-24
Muut palvelut	49	233	1
Toimiala tuntematon	29	134	-3
<i>Yksityishenkilöt</i>	9	39	0
Uhanalaisten työpaikkojen määrä	1289	4478	-17

1) Sisältää yhtiöt, yhteisöt ja yrittäjät.

MYÖNNETYT RAKENNUSLUVAT

	2001 Huhti- kuu	Muutos Huhti- kuu 01/00	2001 Tammi- huhtikuu	Muutos Tammi- huhtikuu 01/00
	1000 m ³	%	1000 m ³	%
Kaikki rakennukset	4 603	52	13 081	3
Asuinrakennukset	1 023	-20	3 384	-22
Vapaa-ajan asuinrakennukset	88	9	291	13
Liike- ja toimistorakennukset	418	-4	1 951	-35
Julkiset palvelurakennukset	288	107	918	18
Teollisuus- ja varastorakennukset	2 054	234	4 638	72
Maatalousrakennukset	527	65	1 353	20
Muut rakennukset	204	23	545	4

RAKENNUSKUSTANNUSINDEKSI

Indeksi (1990=100)	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000											
							VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
	102,2	103,5	102,7	105,2	107,6	109,1	112,6	112,9	113,1	113,5	113,6	113,7	114,0	114,9	115,1	115,9	116,1	116,4
Vuosi- muutos, %	1,5	-1,3	-0,8	2,4	2,3	1,4	3,0	3,0	3,0	3,2	3,3	3,3	3,3	3,7	3,6	3,8	3,6	3,2

Rakennusaineteollisuudessa henkilöstön määrä kasvoi 4 prosenttia ja metalliteollisuudessa 3 prosenttia. Myös metsäteollisuudessa henkilöstön lukumäärä kasvoi hieman. Sen sijaan elintarviketeollisuudessa, tekstiili- ja vaatetusteollisuudessa, kaivostoiminnassa sekä sähkön ja lämmön tuotannossa henkilöstön määrä supistui selvästi.

Lähde: Ennakkotietoja teollisuudesta 2000. Tilastokeskus

RAKENNUSKUSTANNUSINDEKSI (2000=100)¹⁾

	2001 Kesäkuu	Kuukausi- muutos %	Vuosi- muutos %
Kokonaisindeksi (ammattimainen rak.)	103,2	0,2	2,8
Työpanokset	103,7	0,1	3,6
Tarvikepanokset	103,4	0,4	2,9
Muut panokset	101,5	0,1	1,2
Ammattimainen rakentaminen			
Asuinkeuhkosto	102,8	0,3	2,3
Rivitalo	103,1	0	2,9
Toimisto- ja liikerakennus	103,1	0,3	2,7
Teollisuus- ja varastorakennus	103,5	0,1	3,4
Omatoiminen rakentaminen			
Erillinen pientalo	103,1	0,1	3
Maatalouden tuotantorakennus	102,6	0	2,4

1) Uusi perusvuosi, entinen 1995=100

ASUNTOTUOTANTO

	2000	2000	2000	2001	
		2. nelj.	3. nelj.	4. nelj.	1. nelj.
Myönnetty rakennusluvat asunnoille	36939	13379	7122	6412	6077
Aloitettujen asunnot	32309	12109	8397	6038	5340
Valmistuneet asunnot	32740	8577	7050	8944	7627

ASUNTOJEN HINNAT¹⁾

	2000	2000	2000	2001	2001
	2. nelj.	3. nelj.	4. nelj.	1. nelj.	2. nelj.
Pääkaupunkiseutu					
Keskim. neliöhinta, mk/m ²	12616	12255	12182	12112	12218
Nimellishintaindeksi, 1983=100	236,7	229,9	228,5	227,2	229,2
Reaalihintaindeksi, 1983=100	136,6	131,5	130,1	129,0	128,3
Kaupat tilastossa	1273	1464	1280	1532	1607
Muu Suomi					
Keskim. neliöhinta, mk/m ²	6572	6416	6310	6327	6376
Nimellishintaindeksi, 1983=100	225,2	219,9	216,2	216,8	218,5
Reaalihintaindeksi, 1983=100	130,0	125,8	123,1	123,1	122,3
Kaupat tilastossa	2391	2524	2064	2419	2890

1) Vanhojen kerrostalohuoneistojen keskimääräiset velattomat neliöhinnat

väheneminen käänsi markkamääräisen kauppasumman laskuun.

Tiedot perustuvat asunto-osakkeiden hintatilastoon, joka on laadittu verottajan varainsiirtoverolakelmista. Tilasto kattaa koko maan.

Lähde: Asuntojen hinnat 2000. Tilastokeskus

Asuntojen hinnat nousivat hieman alkuvuodesta

Vanhojen kerrostaloasuntojen hinnat nousivat tammi-maaliskuusta huhti-kesäkuuhun koko maassa vajaan prosentin. Tiedot ilmenevät Tilastokeskuksen laatimasta asuntojen hintatilastosta, joka perustuu kiinteistönvälittäjien aineistoon.

Helsingissä vanhojen kerrostaloasuntojen hinnat olivat lähes samalla tasolla kuin alkuvuonna. Vantaalla hinnat nou-

sivat 2,3 ja Espoossa 1,7 prosenttia. Tampereella ja Kuopiossa hintataso pysyi suunnilleen ennallaan. Hinnat nousivat Lahdessa 2,1 ja Oulussa 1,8 prosenttia. Turussa hinnat laskevat 0,8 ja Jyväskylässä 0,6 prosenttia.

Lähde: Asuntojen hinnat 2001, 2. neljännes. Tilastokeskus

Tietojenkäsittelypalvelujen rakennemuutos jatkuu vuonna 2000

Tietojenkäsittelypalveluja tarjoavien yritysten rakennemuutos jatkuu viime vuonna vilkkaana. Yritysjärjestelyjä tehtiin ja liiketoimintoja rationoitiin selvästi enemmän kuin muilla palvelujen toimialoilla.

Tietojenkäsittelypalvelujen sekä teknisten palvelujen liikevaihto kasvoi yli 9 prosenttia

edellisvuodesta. Myös mainostoimistojen liikevaihto kasvoi hieman. Tiedot käyvät ilmi Tilastokeskuksen keräämistä suurimpien liike-elämän palveluyritysten tilinpäätöstiedoista.

Tietojenkäsittelypalveluja tarjoavien yritysten liikevaihto oli viime vuonna 9,6 miljardia markkaa. Yritysten kannattavuus heikkeni hieman ja kokonaisvelkojen osuus liikevaihdosta kasvoi 7,1 prosenttiyksikköä 51,6 prosenttiin. Kyselyyn vastanneet 88 atk-palveluyritystä työllistivät yhteensä noin 14 700 henkilöä.

Mainostoimistojen kannattavuus ja omavaraisuusaste paranoivat hieman vuodesta 1999. Kyselyyn vastanneiden 38 mainostoimiston liikevaihto kasvoi 5,2 prosenttia ja henkilöstön määrä 7,9 prosenttia. Media-yrityksen käyttökate oli 7,8 prosenttia liikevaihdosta, kun se vuotta aiemmin oli 6,2 prosenttia.

Teknisen palvelun yritysten käyttökate, nettotulos ja kokonaistulos laskivat hieman edellisvuodesta. Kyselyyn vastanneiden 132 yrityksen liikevaihto oli yhteensä 5,8 miljardia markkaa. Yritysten velkaantuneisuus ja omavaraisuusaste pysyivät edellisvuoden tasolla. Yritysten henkilöstön määrä kasvoi 6,1 prosenttia edellisvuodesta.

Kirjanpitolain ja -asetuksen muutoksen vuoksi vertailussa on mukana vain kaksi tilastovuotta. Tilasto kuvaa toimialojensa suurimpia yrityksiä, jotka kattavat noin 49 prosenttia toimialojen koko liikevaihdosta. Merkittävät fuusiot ja yhtiöittämiset on otettu huomioon, jotta yritysten eri vuosien vertailu on mahdollista. Tilastossa ei ole konsernitason tietoja. Myös pienten yritysten tietoja sisältävät toimialoitteiset tilastot valmistuvat tämän vuoden lopussa.

Lähde: Liike-elämän palvelujen tilinpäätöstietoja 2000. Tilastokeskus

ULKOMAANKAUPPA

	2001 Huhtikuu milj. mk	Vuosi- muutos %
<i>Tuonti tavaroiden käytön mukaan</i>		
Tuonti yhteensä	16726	-4,3
Raaka-aineet ja tuotantotarvikkeet	6844	-10
Energiatuotteet	1586	6,3
Investointitavarat	4312	6,7
Kestokulutustavarat	1689	-26,5
Muut kulutustavarat	2295	12,3
<i>Vienti toimialojen mukaan</i>		
Vienti yhteensä	24004	12
Maa- ja metsätaloustuotteet	326	31,5
Teollisuustuotteet	23482	12,4
elintarvikkeet, juomat ja tupakka	367	4,9
tekstiilit ja vaatteet	272	14,8
puutavara ja puutuotteet	1230	-16,6
massa, paperi ja -paperituotteet	4949	21,9
kemikaalit ja kemialliset tuotteet	1285	10,4
kumi- ja muovituotteet	447	14
perusmetallit ja metallituotteet	2029	-0,1
koneet ja laitteet	2636	4,4
sähkötekniset tuotteet	5798	-13,4
kulkuneuvot	3363	27,7
Kauppataase	7500	

Lähde: Tullihallitus

MAKSUTASE

	1999	2000	2001 Maalis	Huhti	Touko
	milj. mk				
Vaihtotase	40325	58559	5969	-4403	4668
Kauppataase	65208	85270	8013	8378	7000
Palvelut	-5522	-6738	-1137	-1229	-1248
Pääomansiirrot	648	366	0	0	0
Rahoitustase	-27403	-54077	-3557	185	-9293

Lähde: Suomen Pankki

KESKEISIÄ VALUUTTAKURSSEJA

	2000	2001 Huhti	Touko	Kesä
	Valuuttojen keskipursseja, mk			
USD USAn dollari	6,44	6,67	6,8	6,97
CAD Kanadan dollari	4,34	4,28	4,41	4,57
GBP Britannian punta	9,76	9,57	9,7	9,77
JPY Japanin jeni	0,06	0,05	0,06	0,06
SEK Ruotsin kruunu	0,70	0,65	0,66	0,65
NOK Norjan kruunu	0,73	0,73	0,74	0,75
DKK Tanskan kruunu	0,80	0,8	0,8	0,8
EEK Viron kruunu	0,38	0,38	0,38	0,38

Lähde: Suomen Pankki

ULKOMAANKAUPPA

	1995	1996	1997	1998	1999	2001											
						V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV
Tuonti, milj. mk	128556	141720	160995	172819	176536	19179	18713	16691	17861	17924	21652	20588	19303	16936	17279	19021	16726
Vienti, milj. mk	176021	186334	212840	230569	233343	26162	24196	22910	23947	26966	30145	27261	25405	23147	22401	25935	24004
Kauppataase, milj. mk	47466	44615	51846	57750	56807	6982	5484	6219	6086	9043	8492	6673	6102	6211	5122	6914	7 500

Lähde: Tullihallitus

Tukkukaupan liiketoiminta tehostui vuonna 2000

Ravinto- ja nautintoainetukkukaupan sekä yleistukkukaupan yhteenlaskettu liikevaihto kasvoi viime vuonna 4 prosenttia edellisvuodesta. Henkilöstön määrä väheni ja jalostusarvo kasvoi. Muutokset johtuivat yritysten sisäisistä toimituksista, joilla toimintaa tehostettiin. Vähittäiskaupan henkilöstön määrä sitä vastoin kasvoi yli 6 prosenttia vuodesta 1999.

Tiedot käyvät ilmi Tilastokeskuksen keräämistä kaupan suurimpien yritysten tilinpäätöstiedoista.

Yleistukkukaupan 15 yrityksen liikevaihto kasvoi yli 3 prosenttia edellisvuodesta ja oli yhteensä 52,5 miljardia markkaa. Kokonaistulos heikkeni 2,2 prosenttiyksikköä, kun taas muut kannattavuutta mittaavat tunnusluvut paranivat hieman. Henkilöstöä yrityksillä oli 7 350, mikä oli 4,2 prosenttia edellisvuotta vähemmän.

Ravinto- ja nautintoainetukkukaupan liikevaihto kasvoi 6,7 prosenttia 20,5 miljardiin markkaan. Käyttökate ja

kokonaistulos paranivat hieman, mutta rahoitus- ja nettotulos heikkenivät edellisvuodesta. Kokonaisvelkojen osuus liikevaihdosta pieneni 1,7 prosenttiyksikköä. Omavaraisuusaste kohosi edellisvuoden runsaasta 33 prosentista 37 prosenttiin.

Erikoistumattoman vähittäiskaupan toimialalla kannattavuus heikkeni. Sen sijaan omavaraisuusaste nousi 44 prosenttiin ja vieraan pääoman osuus liikevaihdosta väheni 2,8 prosenttiyksikköä, 29 prosenttiin. Liikevaihtoa kertyi 55,7 miljardia markkaa, 5 prosenttia enemmän kuin vuonna 1999. Kyselyyn vastanneet 200 erikoistumattoman vähittäiskaupan yritystä työllistivät noin 10 200 henkilöä.

Kirjanpitolain ja -asetuksen muutoksen takia vertailussa on mukana vain kaksi tilastovuotta. Tilasto kuvaa toimialojensa suurimpia yrityksiä, jotka kattavat noin 80 prosenttia toimialojen koko liikevaihdosta. Merkittävät fuusiot ja yhtiöittämiset on otettu huomioon, jotta yritysten eri vuosien vertailu on mahdollista. Tilastossa ei ole konsernitason tietoja.

Lähde: Kaupan tilinpäätöstietoja 2000. Tilastokeskus

KESKEISIÄ KORKOJA

	2001				
	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä
Eoniakorko	4,99	4,78	5,06	4,64	4,54
Euriborkorot					
1 viikko	4,83	4,82	4,88	4,67	4,56
1 kk	4,8	4,78	4,78	4,66	4,53
2 kk	4,78	4,74	4,72	4,65	4,49
3 kk	4,76	4,71	4,68	4,64	4,46
4 kk	4,72	4,67	4,64	4,61	4,42
5 kk	4,69	4,62	4,6	4,58	4,38
6 kk	4,67	4,58	4,57	4,56	4,35
9 kk	4,61	4,49	4,51	4,54	4,33
12 kk	4,59	4,47	4,48	4,52	4,31
Valtion obligaatioiden korkoja					
5 vuotta	4,71	4,6	4,73	4,88	4,76
10 vuotta	5,02	4,94	5,1	5,29	5,26

Lähde: Suomen Pankki

HEX-OSAKEINDEKSI (28.12.1990 = 1000)

	2000		2001			
		Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä
Yleisindeksi	14881	9283	8556	9111	10547	9014
Vuosimuutos, %	90,8	-41,5	-49,9	-42,3	-35,5	-45,7

LIKETOIMINNAN SUHDANNEKUVAAJAT

	Liikevaihtokuvaaja		Palkkasummakuvaaja	
	Indeksiluku	Muutos, %	Indeksiluku	Muutos, %
	4/2001	2-4/00- 2-4/01	5/2001	3-5/00- 3-5/01
Teollisuus	143	6	138	8
Rakentaminen	185	8	185	11
Kauppa	140	4	149	6
Muut palvelut	155	10	156	9

Indeksiluku on trendin uusimman kuukauden pisteluku.

Muutos-% on alkuperäisen sarjan (muiden palveluiden liikevaihdon työpäiväkorjatun sarjan) kolmen viimeisimmän kuukauden keskiarvon muutos verrattuna edellisvuoden vastaavaan ajanjaksoon. Kolmen kuukauden keskiarvo tasaa satunnaisvaihtelua.

Palvelualueiden liikevaihtokuvaajassa on otettu huomioon aloittaneet ja lopettaneet yritykset. Muiden kuvaajien laskennassa käytetään paneelia, jossa ovat mukana vertailukelpoiset yritykset kohdekuukaudelta ja edellisen vuoden vastinkuukaudelta.

KAUPAN MYYNTI, KAUPPAPÄIVÄKORJATUT MÄÄRÄINDEKSIT (1995=100)¹⁾

	2001	Muutos
	Toukokuu	Toukokuu 01/00, %
Moottoriajoneuvojen kauppa, korjaus ja huolto sekä polttoaineen vähittäismyynti	139,5	-15
Agentuurikauppa ja tukkukauppa poislukien moottoriajoneuvojen kauppa	134,6	-1,5
- yleistukkukauppa	147,2	0,3
Vähittäiskauppa poislukien moottoriajoneuvojen kauppa	129,3	2
- tavaratalokauppa	133,7	2,6
- päivittäistavara- ja kauppa	118,6	2

1) Vuoden 1998 alusta tapahtuneen tilastointitavan muutoksen takia tukku- ja vähittäiskaupan myynnistä julkaistaan kaupuppäiväkorjatun määräindeksin ennakkotiedot koko tukku- ja vähittäiskaupasta sekä autokaupasta. Tukkukaupasta julkaistaan lisäksi yleistukkukaupan ja vähittäiskaupasta tavaratalo- ja päivittäistavara- ja kauppan ennakkotiedot. Enemmän kaupan tilastoinnin muutoksista Tietoaikassa 5/98 sivulla 22.

YLEISÖN TALLETUKSET PANKEISSA

	2000			2001
	2. nelj.	3. nelj.	4. nelj.	1. nelj.
Markkatalletukset (euromääräiset 1999-)				
Kanta, milj.mk	319424	314626	324665	323 300
Keskikorko, %	1,63	1,83	1,95	2,08
Valuuttatalletukset (muut kuin euromääräiset 1999-)				
Kanta, milj.mk	7172	7925	6867	6 396
Keskikorko, %	3,60	3,93	3,87	3,02

PANKKIEN LUOTOT YLEISÖLLE

	2000			2001
	2. nelj.	3. nelj.	4. nelj.	1. nelj.
Markkaluotot (euromääräiset 1999-)				
Kanta, milj.mk ¹⁾	360530	366508	375677	387 962
Keskikorko, % ²⁾	5,62	6,06	6,22	
Valuuttaluotot (muut kuin euromääräiset 1999-)				
Kanta, milj.mk	8130	7788	7238	10 607
Keskikorko, %	6,38	6,54	6,43	5,73

	2000		2001			
	Joulu	Tamm.	Helmi	Maalis	Huhti	Touko
Kotimaiset uudet euroluotot¹⁾						
Määrä milj.mk ²⁾	20704	17091	16765	20 444	21 843	19 899
Keskikorko, % ³⁾	5,64	5,61	5,63	5,50	5,40	5,48

1) 31.12.98 asti uudet markkaluotot

2) Ml. valtion varoista välitetyt

3) Pl. valtion varoista välitetyt

Työllisyysaste 71,4 prosenttiin

Työllisiä oli kesäkuussa työvoimatutkimuksen mukaan 49 000 henkeä enemmän kuin vuotta aiemmin. Jatkuvaan kokoaikatyötä tekevien palkansaajien määrä kasvoi 73 000:lla.

Työllisyysaste eli työllisten osuus 15–64-vuotiaista oli kesäkuussa 71,4 prosenttia. Se oli 1,4 prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuotta aiemmin. Kausivaihtelusta tasoitettu työllisyysaste oli kesäkuussa 67,9 prosenttia.

Toimialoista työllisyys lisääntyi kaupassa, liike-elämän palveluissa sekä julkisissa ja muissa palveluissa. Työpaikat lisääntyivät Etelä-Suomen, Länsi-Suomen ja Oulun lääneissä.

Työttömiä oli työvoimatutkimuksen mukaan kesäkuussa 256 000 eli 23 000 vähemmän kuin vuotta aiemmin. Työttömyysaste oli 9,3 prosenttia, kun se vuotta aiemmin oli 10,3 prosenttia.

Miesten työttömyysaste oli

8,4 ja naisten 10,3 prosenttia. Vuotta aiemmin miesten työttömyysaste oli 9,0 ja naisten 11,6 prosenttia.

25–74-vuotiaitten työttömyysaste oli 7,0 prosenttia, kun se viime vuoden vastaavana aikana oli 7,7 prosenttia. 15–24-vuotiaitten nuorten työttömyysaste oli 20,5 prosenttia, kun se viime vuoden kesäkuussa oli 22,4 prosenttia.

Työttömyysaste oli matalin Etelä-Suomen läänissä eli 6,9 prosenttia ja korkein Lapin läänissä, 18,0 prosenttia.

Kausivaihtelusta tasoitettu työttömyysaste oli 8,8 prosenttia. Nuorilla se oli 19,1 ja 25–74-vuotiailla 7,4 prosenttia.

Työvoimatutkimuksen mukaan tämän vuoden ensimmäisen vuosipuoliskon työllisten määrä 2 349 000 oli 45 000 henkeä suurempi kuin viime vuoden vastaavana aikana. Työttömiä puolestaan oli 262 000 eli 24 000 henkeä vähemmän kuin vuoden 2000 ensimmäisellä puoliskolla.

Lähde: Työvoimatilasto 2001, kesäkuu. Tilastokeskus

TYÖTTÖMYYS

	2001		Muutos Kesäkuu 01/00 %
	Toukokuu	Kesäkuu	
Työttömät, 1000 henkeä	304	256	-8,6
Miehet	152	120	-7
Naiset	152	136	-9,9
15-24-vuotiaat	129	96	-10,3
Työttömyysaste, %	11,3	9,3	-1 yks.
Miehet	10,8	8,4	-0,6 yks.
Naiset	11,7	10,3	-1,3 yks.
15-24-vuotiaat	32	20,5	-1,9 yks.
Työttömyysaste toimialoitain, %			
Maa-, riista-, kala- ja metsätalous	3,3	3,2	0,4 yks.
Teollisuus	4,5	4,1	0,1 yks.
Rakentaminen	12	10,6	3,7 yks.
Kauppa, majoitus- ja ravitsemistoiminta	4,9	5,4	-1,3 yks.
Liikenne	3,9	1,9	-2,5 yks.
Rahoitus-, vakuutus- ja liike-elämän palvelut	5,4	5,7	1,9 yks.
Julkiset ja muut palvelut	7,3	6,6	-1,8 yks.

TYÖMARKKINAT

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2000					2001					
							VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
Työlliset, 1000 henkeä	2099	2127	2169	2222	2296	2335	2427	2332	2317	2336	2319	2272	2293	2316	2318	2397	2 495
Työttömät, 1000 henkeä	382	363	314	285	261	253	219	234	225	224	210	248	248	247	267	304	256
Työttömyysaste, %	15,4	14,6	12,7	11,4	10,2	9,8	8,3	9,1	8,9	8,7	8,3	9,9	9,8	9,6	10,3	11,3	9,3

Inflaatio hidastui kesäkuussa 3,0 prosenttiin

Kuluttajahintojen vuosimuutos eli inflaatio oli kesäkuussa 3,0 prosenttia. Toukokuussa se oli 3,4 prosenttia. Inflaation hidastuminen johtui lähinnä bensiinin halpenemisestä.

Kesäkuun inflaatioon vaikutti eniten asumisen kallistuminen, joka nosti kuluttajahintoja vuodessa 0,8 prosenttiyksikköä. Suurin syy asumisen kallistumiseen oli vuokrien ja korkojen nousu. Elintarvikkeiden hintojen nousun osuus inflaatiosta oli puolestaan 0,7 ja kulttuurin ja vapaa-ajan tavaroiden sekä palveluiden kallistumisen osuus 0,5 prosenttiyksikköä. Kuluttajahintojen nousua hillitsi hie-

man bensiinin halpeneminen.

Toukokuusta kesäkuuhun kuluttajahinnat nousivat vain 0,1 prosenttia. Hintojen nousua hidasti ennen kaikkea vihannesten ja bensiinin halpeneminen.

Tilastokeskuksen haastattelijat keräävät indeksiä varten yli 50 000 hintatietoa noin 2 000 liikkeestä aina kuukauden puolivälissä. Lisäksi noin 600 hintatietoa kerätään keskitetysti.

Lähde: Kuluttajaintaindeksi 2001, kesäkuu. Tilastokeskus

Vientihinnat laskivat kuukaudessa 0,7 %

Tilastokeskuksen mukaan vientihinnat laskivat toukokuusta kesäkuuhun 0,7 prosenttia. Vientihintojen lasku

TYÖLLISYYS

	2001	2001	Muutos Kesäkuu 01/00 %
	Toukokuu	Kesäkuu	
	1000 henkeä		
15-74-vuotiaita	3908	3909	0,2
Työvoima yhteensä	2701	2751	1
Työvoimaosuus, %	69,1	70,4	0,5 yks.
Työvoimaan kuulumattomat 15-74-v.	1207	1157	-1,6
siitä koululaiset ja opiskelijat	248	148	2,1
kotitaloustyötä tekevät	83	99	-5,7
Työlliset yhteensä	2397	2495	2
Yrittäjät ja yrittäjäperheenjäsenet	308	305	-5
Palkansaajat	2089	2190	3,2
Työlliset työajan mukaan			
Kokoaikatyölliset	2092	2236	3,1
Osa-aikatyölliset	302	257	-5,2
Työlliset toimialoitain			
Maa-, riista- ja kalatalous	123	118	-3,7
Metsätalous	27	23	-4,9
Teollisuus	495	524	-1,2
Talonrak., rak.asennus ja viimeistely	121	126	-3,1
Maa- ja vesirakentaminen	24	35	6,1
Kauppa, majoitus- ja ravitsemistoiminta	367	387	0,7
Liikenne	180	190	1,4
Rahoitus-, vakuutus- ja liike-elämän palvelut	305	306	6,4
Julkiset ja muut palvelut	750	778	5,5
Toimiala tuntematon	6	7	..
Tehdyt työtunnit, milj. tuntia	374,6	337,1	1

johtui pääasiassa öljytuotteiden ja selluloosan halpenemisesta. Indeksien laskua hillitsi paperin ja kartongin sekä puutavaran ja puutuotteiden hintojen nousu. Viime vuoden kesäkuusta vientihinnat nousivat 1,3 prosenttia.

Tuontihinnat nousivat toukokuusta kesäkuuhun 0,4 prosenttia. Eniten nousivat öljytuotteiden ja maataloustuotteiden hinnat. Viime vuoden kesäkuusta tuontihinnat nousivat 1,2 prosenttia. Nousu aiheutui pääosin energiamineraalien, öljytuotteiden ja kulkuneuvojen kallistumisesta. Indeksien nousua hillitsi sähköteknisten tuotteiden

ja optisten laitteiden sekä perusmetallien hintojen lasku.

Teollisuuden tuottajahinnat eli kotimaisten tavaroiden tehtaanhinnat laskivat hivenen toukokuusta, 0,1 prosenttia. Indeksien sisällä eniten laskivat selluloosan ja öljytuotteiden hinnat sähkön vastavasti kallistuessa. Viime vuoden kesäkuusta teollisuuden tuottajahinnat kohosivat 2,4 prosenttia. Nousu aiheutui energiatuotteiden sekä kesto- ja muiden kulutustavaroiden kallistumisesta.

Lähde: Tuottajahintaindeksit 2001, kesäkuu. Tilastokeskus

PALKANSAAJIEN ANSIOTASOINDEKSI (1995 = 100)

	2000				2001
	1. nelj.	2. nelj.	3. nelj.	4. nelj.	1. nelj.
Toimiala					
Maa- ja metsätalous	114,0	115,7	116,2	116,4	119,3
Teollisuus	118,0	119,6	120,2	121,5	123,9
Energia- ja vesihuolto	115,3	118,2	118,8	119,8	122,8
Rakentaminen	117,6	118,9	119,7	120,6	123,3
Tukku- ja vähittäiskauppa	114,8	117,4	117,6	118,0	120,9
Majoitus ja ravitsemustoiminta	115,2	116,0	116,1	116,4	119,2
Kuljetus	114,9	117,6	117,7	118,1	120,8
Posti- ja teleliikenne	120,9	122,5	123,2	124,0	126,8
Rahoitus	119,6	120,8	120,9	122,0	124,7
Vakuutus	117,9	119,1	119,2	119,4	122,5
Kiinteistöalan palvelut	118,8	121,1	120,8	120,6	123,5
Tietojenkäsittelypalvelu	114,5	117,1	117,3	117,7	120,5
Tutkimus ja kehittäminen	117,8	119,3	119,6	119,5	122,3
Julkinen hallinto	115,9	117,3	117,6	118,1	120,8
Koulutus	113,5	114,6	114,8	115,2	117,8
Terveystieteiden palvelut	116,2	117,8	118,5	118,8	121,1
Sosiaalipalvelut	114,6	116,0	116,5	117,2	120,0
Yhteensä	116,5	118,2	118,6	119,2	121,9
Tuntipalkkaiset	116,7	118,4	118,9	120,0	122,6
Kuukausipalkkaiset	116,4	118,2	118,5	119,0	121,7
Sektori					
Yksityinen sektori	117,2	119,1	119,5	120,2	123,0
Kunnat	114,6	116,0	116,5	116,8	119,3
Valtio	116,2	117,6	117,8	118,1	120,9
Muut	114,0	115,5	115,7	116,0	118,8

JULKISTEN MENOJEN HINTAINDEKSI (1995 = 100)

	1998	1999	2000				2001
			1. nelj.	2. nelj.	3. nelj.	4. nelj.	1. nelj.
Valtiontalous	102,9	103,8	105,9	107,0	107,8	108,3	108,7
Kunnallistalous	105,4	107,1	109,6	111,0	111,8	112,3	113,8

KULUTTAJAHINTAINDEKSI

	1997	1998	1999	2000						2001					
				VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
Indeksi (1995=100)	101,8	103,2	104,4	108,3	108,5	109,3	109,4	109,3	109,1	108,9	109,5	110,0	110,5	111,4	111,5
Vuosi- muutos, %		1,2	1,4	1,2	3,7	3,8	4,2	4,1	4,0	3,5	3,3	3,1	2,9	3,0	3,4
Elinkustannusindeksi (1951:10=100)	1415	1435	1452	1505	1507	1519	1520	1519	1517	1514	1522	1529	1536	1548	2550

KULUTTAJAHINTAINDEKSI (1995 = 100)

	2001 Kesäkuu	Kuukausi- muutos %	Vuosi- muutos %
Kokonaisindeksi	111,5	0,1	3
Elintarvikkeet ja juomat	107,2	0,2	4,8
Alkoholijuomat ja tupakka	112,6	0	1,7
Vaatetus ja jalkineet	101,9	-0,7	0,2
Asuminen, lämpö ja valo	115,5	0,7	3,6
Huonekalut, kodinkoneet ja -hoito	105,6	0	2,5
Terveystieteiden- ja sairaus- hoito	115,9	0,1	2,5
Liikenne	118,2	-0,5	1,3
Viestintä	96,4	-1,9	5,4
Kulttuuri ja vapaa-aika	110,4	0,5	4
Koulutus	120,1	0	4,4
Hotellit, kahvilat ja ravintolat	115,1	0,1	2
Muut tavarat ja palvelut	106,6	-0,1	3,4
Nettohintaindeksi (1995=100) toukokuu	111,0	0,9	3,9
Pohjainflaatioindikaattori (1995=100) toukokuu	111,2	1,0	3,9

TUOTANNON HINTAINDEKSI (1949=100)

	2001 Kesäkuu	Kuukausi- muutos %	Vuosi- muutos %
Kokonaisindeksi	1693	-0,4	1,8
Kotimarkkinatavarat	1696	-0,1	2,4
Vientitavarat	1737	-0,7	1
Tavararyhmät (SITC)			
0 Elintarvikkeet	1416	0,2	0,6
7 Koneet, laitteet ja kuljetusvälineet	1521	0	-1,9
71 koneet ja laitteet, ei sähkökoneet	2357	0	2,9
72 sähkökoneet, -laitteet ja -tarv.	699	0,1	-9,3
Toimialaryhmät (ISIC, Rev.1)			
2-3 Tehdasteollisuus	1658	-0,7	0,5
34-38 metalliteollisuus	1417	-0,2	-1,3
34 metallin perusteollisuus	1173	-1,1	-2,4
35 metallituoteteollisuus	1670	0,2	4,2
36 koneiteollisuus	2365	0	3,1
37 sähkötekninen teollisuus	724	0	-7,4
38 kulkuneuvoteollisuus	1770	0	1

TUKKUHINTAINDEKSI (1949=100)

	2001 Kesä- kuu	Kuukausi- muutos %	Vuosi- muutos %
Kokonaisindeksi	1726	0,1	1,8
Kotimaiset tavarat	1782	-0,1	2,4
Tuontitavarat	1539	0,3	0,9
Tavararyhmät (SITC)			
0 Elintarvikkeet	1273	0,4	1,9
3 Polttoaineet, kaasu, sähkö, lämpö	2070	0,6	7,1
31a kivennäispolttoaineet ja -öljyt	3103	-0,6	2,5
31b kaasu, sähkövirta ja lämpö	1340	1,8	11,9
5 Kemian teollisuuden tuotteet	1331	0,3	0,8
68 Epäjalot metallit	1341	-1	-4,9
7 Koneet, laitteet ja kuljetusvälineet	1907	0,2	-0,1
71 koneet ja laitteet, ei sähkökoneet	3234	0	2,4
72 sähkökoneet, -laitteet ja -tarv.	663	0,2	-6,6
73 kuljetusneuvot	2165	0,7	4,8

	TUONTIHINTAINDEKSI (1995=100)			VIENTIHINTAINDEKSI (1995=100)		
	2001 Kesäkuu	Kuukausi- muutos %	Vuosi- muutos %	2001 Kesäkuu	Kuukausi- muutos %	Vuosi- muutos %
Kokonaisindeksi	110,7	0,4	1,2	101,9	-0,7	1,3
Energiatuotteet	210,8	1,3	11			
Raaka-aineet ja tuotantohyödykkeet	96,3	0	-1,5	108	-0,1	4,6
Kestokulutustavarat	104,9	0	2,2	93,5	0,1	1,3
Muut kulutustavarat	104,1	0,6	-0,9	108,2	-1,1	1,1
Investointitavarat	105,4	0,5	0,1	86,6	0,1	-2,4
Tavararyhmät (NACE-TOL)						
01 Maataloustuotteet	97,2	2,3	-8,7			
02 Metsätaloustuotteet	103	1,2	7,7			
C <i>Mineraalit</i>	192	-0,1	6,8			
D <i>Teollisuustuotteet</i>	103,1	0,5	0,4	101,8	-0,7	1,1
DA Elintarvikkeet, juomat ja tupakka	106,8	0,6	1,2	107,3	-2,7	-1,4
DB Tekstiilit ja vaatteet	100,4	0,5	1	100,5	-0,1	2,9
DD Puutavara ja -tuotteet				92,7	2,4	-2,4
21 Selluloosa, paperi ja paperituotteet	96,6	0	1,4	115,4	-0,4	8,6
232 Öljytuotteet	222,5	5,7	20,4			
DG Kemikaalit ja kemialliset tuotteet	101,6	0,3	-1,8	108,1	0,2	-1,7
DH Kumi- ja muovituotteet	96,5	0,1	0,2	109,7	0,2	1,5
DI Ei-metalliset mineraalituotteet	103,2	0,7	-0,1	134,6	-0,1	14,9
27 Perusmetallit	103,4	-0,9	-8,6	96,7	-1	-2,5
271 rauta, teräs ja rautaseokset	96,7	-0,1	-16	89	-0,3	-2
274 muut kuin rautametallit	113	-2,1	-2,4	111,7	-2	-1,3
28 Metallituotteet	109,1	0,5	7,7	96,7	0,7	5,7
DK Koneet ja laitteet	114,7	0,1	0,8	113,2	0,1	3
DL Sähkötekn. tuotteet ja optiset laitteet	75,2	0,2	-4,2	67,9	0,1	-7,2
DM Kulkuneuvot	132,5	0,8	7,8	103,6	-0,1	0,6

	TEOLLISUUDEN TUOTTAJAHINTAINDEKSI (1995=100)			KOTIMARKKINOIDEN PERUSHINTAINDEKSI (1995=100)			TUOKUHINTAINDEKSI (1995=100)		
	2001 Kesäkuu	Kuukausi- muutos %	Vuosi- muutos %	2001 Kesäkuu	Kuukausi- muutos %	Vuosi- muutos %	2001 Kesäkuu	Kuukausi- muutos %	Vuosi- muutos %
Kokonaisindeksi	107,5	-0,1	2,4	109	0,1	2,2	109,1	0,1	1,9
Kotimaiset tavarat				108,7	0	2,6	108,7	-0,1	2,4
Tuontitavarat ¹⁾				109,7	0,4	1,2	109,8	0,3	0,9
Käyttötarkoitus									
Energiatuotteet	122	0,8	8,6	137,7	0,9	9,2	137,3	0,6	7
Raaka-aineet ja tuotantohyödykkeet	101,4	-0,9	-0,6	100,1	-0,5	-0,7	99,8	-0,4	-0,5
Kestokulutustavarat	116,8	-0,5	2,5	108,4	-0,2	2,3	107,2	-0,1	1,4
Muut kulutustavarat	104,7	0,1	1,6	103,8	0,2	1	105,3	0,2	2
Investointitavarat	101,3	0	-0,8	108,6	0,2	1,9	102,6	0,2	-0,3
Tavararyhmät (NACE-TOL)									
01 Maataloustuotteet				92,9	0,9	0,5	95,7	1	1,9
02 Metsätaloustuotteet				116,2	-0,4	0,5	110,8	-0,3	2,5
C <i>Mineraalit</i>	112,3	-0,2	1,7	176,6	-0,2	6,2	168,7	0,1	5,9
D <i>Teollisuustuotteet</i>	106,1	-0,6	-0,1	104,4	-0,2	0,1	105,9	-0,2	0,2
DA Elintarvikkeet, juomat ja tupakka	102,5	0,1	1	103	0,2	1	105,8	0,2	2,1
DB Tekstiilit ja vaatteet	101,2	0	-0,2	96,2	0,3	0,6	96,2	0,3	0,6
DD Puutavara ja puutuotteet	97,1	-0,2	-3,3	96,6	-0,2	-2,6	96,6	-0,2	-2,6
21 Selluloosa, paperi ja paperituotteet	99,5	-2,7	-4	99,1	-2,4	-3,3	99,4	-2,4	-3,3
22 Kustannus- ja painotuotteet	110,6	0	3,3	111	0	2,8	110,2	0	2,7
232 Öljytuotteet	191,6	-3,5	-4,1	199,8	-0,9	2,2	157,3	-1	-0,1
DG Kemikaalit ja kemialliset tuotteet	109,4	0,3	6,5	104,6	0,3	1,7	104,1	0,3	1,6
DH Kumi- ja muovituotteet	105,4	-0,2	2,1	100,7	-0,1	1,3	100,3	-0,1	1,3
DI Ei-metalliset mineraalituotteet	109,2	0,4	0	107,7	0,5	0	107,6	0,5	0
27 Perusmetallit	94,3	-1,1	-2,2	97,6	-1	-4,8	97,6	-1	-4,8
271 rauta, teräs ja rautaseokset	95,2	-1	-4,6	95,6	-0,7	-8,8	95,5	-0,7	-8,8
274 muut kuin rautametallit	91,9	-1,4	3,5	100,9	-1,8	0,6	100,8	-1,8	0,7
28 Metallituotteet	115	0	3,7	113,2	0,2	4,7	113,2	0,2	4,7
DK Koneet ja laitteet	115,8	0	3,1	115,1	0,1	2	114,9	0,1	2
DL Sähkötekniset tuotteet ja optiset laitteet	78,2	0	-8,8	75,3	0,1	-5,8	75,3	0,1	-5,6
DM Kulkuneuvot	114	0,3	3,1	128,9	0,8	7,1	121,4	0,6	5
E Sähkö, kaasua, lämpö ja vesi	112,7	1,8	12,2	112,2	1,8	11,8	116,1	1,7	11,6

	TUOKUHINTAINDEKSI														
	1997	1998	1999	2000	2001										
				VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
Indeksi (1949=100)	1601	1577	1573	1703	1713	1746	1750	1754	1727	1712	1709	1705	1713	1725	1726
Indeksi (1995=100)	100,9	99,6	99,4	107,6	108,2	110,3	110,5	110,8	109,1	108,2	108,0	107,7	108,2	109,0	109,1
Vuosimuutos, %	1,6	-1,3	-0,2	8,0	8,2	9,6	9,7	8,8	6,0	4,5	3,2	2,1	3,0	2,1	1,9

Yöpymiset majoitusliikkeissä vähenivät 3 % toukokuussa

Matkailu Suomeen väheni toukokuussa. Ulkomaisten matkailijoiden yöpymisiä kirjattiin Suomen majoitusliikkeissä 5 prosenttia ja kotimaisten matkailijoiden yöpymisiä 3 prosenttia viimevuotista vähemmän. Yöpymisten kokonaismäärä väheni 3 prosenttia viime vuoden toukokuuhun verrattuna.

Norjalaisten, venäläisten ja saksalaisten yöpymiset lisääntyivät toukokuussa, kun taas muiden tärkeimpien matkailijaryhmien yöpymiset vähenivät edellisvuodesta. Norjalaisten yöpymiset lisääntyivät eniten, 12 prosenttia. Venäläisten ja saksalaisten yöpymiset lisääntyivät vajaat 10 prosenttia. Ruotsalaiset olivat kuitenkin suurin ulkomaisten matkailijoiden ryhmä 45 000 yöpymisvuorokaudellaan, vaikka yöpymisten määrä vähenikin 8 prosenttia viime vuoden toukokuuhun verrattuna.

Hotellihuoneiden käyttöaste oli toukokuussa 47,5 prosenttia. Vuotta aiemmin se oli 49,3 prosenttia. Huoneiden käyttöaste oli korkein Uudellamaalla (64,6 %). Oulussa hotellihuoneista oli

käytössä 68,7 prosenttia ja Savonlinnassa 63,5 prosenttia. Helsingin hotellien käyttöaste oli 71,4 prosenttia.

Hotellihuoneen toteutunut keskihinta oli toukokuussa 449 markkaa vuorokaudelta, kun se vuotta aiemmin oli 438 markkaa.

Tammi-toukokuussa 2 prosentin kasvu

Tammi-toukokuussa majoitusliikkeissä yövyttiin kaikkiaan 5,5 miljoonaa kertaa, mikä oli 2 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin. Ulkomaisten matkailijoiden yöpymiset lisääntyivät 11 prosenttia, kun taas kotimaisten matkailijoiden yöpymiset vähenivät prosentin. Eniten yöpymisten määrä kasvoi Etelä-Karjalassa (31,1 %) ja Pohjanmaalla (24,5 %).

Venäläisten yöpymiset lisääntyivät 28 prosenttia tammi-toukokuussa, ja he olivatkin suurin ulkomaisten matkailijoiden ryhmä 224 000 yöpymisvuorokaudellaan. Japanilaisten yöpymiset lisääntyivät kuitenkin tammi-toukokuussa eniten, 33 prosenttia viime vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna.

Tilastokeskuksen majoitustilastoon sisältyvät majoitusliikkeet, joissa on vähintään kymmenen huonetta, mökkiä tai matkailuvaunupaikkaa.

Lähde: Matkailutilasto 2001, toukokuu. Tilastokeskus

Tiekuolemat lisääntyivät

Tieliikenteessä sattui ennakotietojen mukaan kesäkuussa 637 henkilövahinkoon johtanutta onnettomuutta. Niissä kuoli 42 ja loukkaantui 828 ihmistä. Kuolleita oli 9 ja loukkaantuneita 88 enemmän kuin vuoden 2000 kesäkuussa.

Kesäkuun tieliikenteessä kuolleista 25 oli liikkeellä henkilöautolla, erikoisautolla 2 sekä pakettiautolla, kuorma-autolla ja traktorilla 1 kullakin. Lisäksi kuoli 6 polkupyöräilijää, 3 jalankulkijaa, 2 mopoilijaa ja 1 moottoripyöräilijä. Kuolleista 36 oli miehiä ja 6 naisia.

Tammi-kesäkuussa henkilövahinkoon johtaneita tieliikenneonnettomuuksia tapahtui 2 784. Onnettomuuksissa kuoli 190 ja loukkaantui 3 644 ihmistä. Kuolleita oli 30 enemmän ja loukkaantuneita 69 vähemmän kuin vuotta aiemmin.

Tammi-kesäkuun kuolonuhreista 123 oli liikkeellä henkilöautolla, kuorma-autolla 5, pakettiautolla 4 ja linja-autolla 3. Jalankulkijoita kuoli 25 ja polkupyöräilijöitä 17. Lisäksi menehtyi 13 muuta tienkäyttäjää. Surmansa saaneista 135 oli miehiä ja 55 naisia.

Lähde: Tilastokeskuksen liikennetilastot.

REKISTERÖIDYT UUDET AUTOT

	2001 Kesäkuu	Vuosi- muutos %	2001 Tammi- kesäkuu	Vuosi- muutos %
Autot yhteensä	11802	-13,1	71620	-20,9
Henkilöautot	10365	-14,0	62051	-22,7
Pakettiautot	974	-11,9	6636	-5,4
Kuorma-autot	438	14,7	2704	-6,0
Linja-autot	25	-44,4	229	-27,5

MAJOITUSTOIMINTA

	2001 Toukokuu	Vuosi- muutos %	2001 Tammi- toukokuu	Vuosi- muutos %
Yöpymiset hotelleissa	910608	-2,6	4927677	2,5
ulkoalaisia	248054	-4,6	1283137	12,0
Hotellihuoneiden käyttöaste, %	47,5	-2,1	48,3	1,4

VÄESTÖN MUUTOKSET

	1999 1.-4. nelj.	2000 1. nelj.	2. nelj.	3. nelj.	4. nelj.	1.-4. nelj.	2001 1. nelj.	2. nelj.
Elävänä syntyneet	57574	14235	14595	14589	13323	56742	14090	14445
Kuolleet	49345	13941	11909	11649	11840	49339	12173	12242
Syntyneiden enemmitys	8229	294	2686	2940	1483	7403	1917	2203
Maahan muuttaneet	14744	3434	4250	5172	4039	16895	4110	4644
Maasta muuttaneet	11966	2943	3028	5280	3060	14311	3163	2688
Nettomuuttamuutto	2778	491	1222	-108	979	2584	947	1956
Väestön kokonaismuutos ¹⁾	11656	742	3865	2788	2418	9813	2864	4159

¹⁾ Sisältää rekisterikorjaukset

VÄKILUKU

	1995	1996	1997	1998	1999	2000 1. nelj.	2. nelj.	3. nelj.	4. nelj.	2001 1. nelj.	2. nelj.
Ajankohdan lopussa, 1 000 henkeä	5117	5132	5147	5160	5171	5172	5176	5179	5181	5184	5188

Kuuselan kuvat

Lävistäjällä luettavaksi

Tämä kolumni nyt saattaa vaikuttaa toistolta. Sitä se itse asiassa onkin, mutta kun sanoma ei tunnu menevän perille... Jatkuvasti nimittäin näkee tilastokuvioita, joissa kuvioelementtien järjestyksestä ei ole ilmeisesti mietitty ollenkaan.

Tilastokuvion keskeinen tehtävä on välittää tietoa. (Tämän periaatteen muistaminen kantaa jo kauas.) Tässä on kuitenkin monia asteita, ja järjestelemällä esitettäviä asioita voidaan sanomaa selventää tai se voidaan lähes häivyttää. Lähes sääntönä pätee, että jos luvuista suunnitelmatta vain tekee kuvion, tulos onnistuu vain sattumalta.

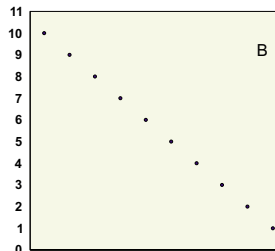
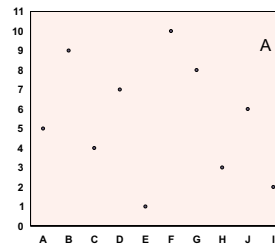
Esitettäessä tietoja kuvion avulla keskeinen asia on vertailu, koska kuvioalkioilla sellaisenaan ei ole merkitystä. Kuvion osien järjestäminen niiden suuruuden mukaan tekee vertailun helpommaksi ja joissain tilanteissa mahdolliseksi.

Keskeinen asia hyvässä kuviossa ovat sen esille nostamat kysymykset, joihin kuvio samassa yhteydessä vastaa. Monissa kuvioissa lähes kaikki kysymykset jäävät esittämättä – ja siksi myös vastaamatta.

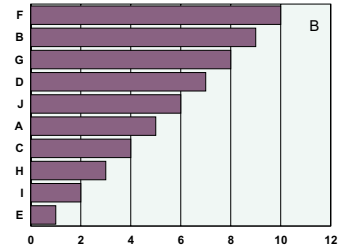
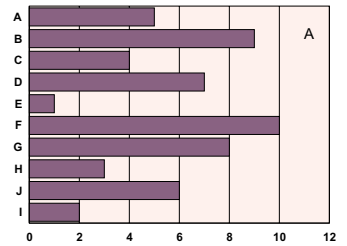
Ollakseen totuudellinen ja paljastava tilastokuvion on annettava vastaus kvantitatiivisen viestinnän peruskysymykseen "Mihin verrattuna?". Laihan, vähän tietoa sisältävän tai sekavan kuvion pitäisi aina herättää katsojassa epäily, miksi kuvio on sellainen kuin se on. (Valitettavan usein ensimmäiseksi nousee mieleen epäily tekijän kykyä kohtaan.)

Tilastokuvioissa, jotka välittävät tietoa tehokkaasti ja nopeasti, on yksi keskeinen ominaisuus: visuaalinen yksinkertaisuus. Onnistunutta tilastokuvioita on joskus väitetty mainoksen vastakohtaksi: mainoksen sanoma on yksinkertainen, mutta rakenne monimutkainen; hyvän tilastokuvion sanoma on monimutkainen, mutta rakenne yksinkertainen. Yksinkertaiseen rakenteeseen kuuluu järjestys.

Visuaalinen yksinkertaisuus koostuu monista erityyppisistä osista ja kokonaisuuksista. Yksi keskeisimmistä on niin sanottu diagonaalisointi. Käsite on peräisin J. Bertiniltä ja sen kantavana ajatuksena on, että kahden asian täydellinen vastaavuus (kytkentä, riippuvuus tms.) ilmenee koordinaatistoon piirrettyssä kuviossa parhaiten silloin, kun pis-

Kuvio 1.

Kuvio 2.

teet sijoittuvat lävistäjälle eli diagonaalille.

Kuviossa 1 on hyvin yksinkertainen esimerkki. Siinä kummassakin paneelissa ovat samat luvut, mutta paneelissa A ne eivät ole järjestettyjä. Niinpä taustalla olevaa säännönmukaisuutta on lähes mahdoton havaita.

Kuviossa 2 on tutumpi esimerkki pylväskuvioista. Paneelissa A ja B ovat tarkalleen samat tiedot, mutta paneelin B esitys on havainnollisempi siksi, että pylväät ovat järjestetty pituuden mukaan, eikä nimiöiden mukaan aakkosjärjestykseen. Lisäksi paneelin B esitys on harmonisempi kokonaisuus, ja sekin on tärkeä ominaisuus.

Diagonaalisoinnissa on perimältään kysymys pelkistämisestä, joka tähtää parhaaseen luettavuuteen. Kuvioalkioiden järjestäminen säilyttää kaikissa tilanteissa kuvion tietomäärän ennallaan eikä missään tilanteessa kätke esitettävien asioiden yhteyttä. Diagonaalisoinnin seurauksena esitys ei siis menetä mitään, mutta siihen voi avautua uusia piirteitä eli sen informaatio voi 'lisääntyä', koska lukijat löytävät siitä säännönmukaisuuksia.

Vesa Kuusela

- tilastotieteilijä, tilastografiikan asiantuntija
- vuosien kouluttajakokemusta Turun yliopistosta ja Tilastokeskuksesta
- kirjoittanut ensimmäisen suomenkielisen kirjan tilastografiikan perusteista

Tule oppimaan kurssille:

Vesa Kuuselan tapaamiset **Tilastografiikan perusteet** -kurssilla 25.–26.9.2001. Tule oppimaan asiantuntijan johdolla perustiedot tilastografiikasta!

Jos osaat jo tilastografiikan perusteet, tule oppimaan kuvioiden tekemistä **Tilastografiikkaa Excelillä** -kurssille 11.–12.10.2001.

Tutustu kurssiesittelyihin Internetissä:

www.tilastokeskus.fi/koulutus tai tilaa kurssiesitteet puhelimitse: (09) 1734 2529.

Henkilötunnuksen käyttöönotto mullistaa väestötutkimuksen

Henkilötunnus otettiin käyttöön vuonna 1964, kun Kansaneläkelaitoksen hoidettavaksi tuli sairausvakuutusjärjestelmän toteuttaminen. Jokaiselle annettiin sosiaaliturvatunnus, ja heidän tietonsa tallennettiin Kansaneläkelaitoksen rekisteriin. Tätä ennen vuonna 1962 Eläketurvakeskus oli perustanut oman rekisterinsä, jossa kaikille työeläkettä saaville oli annettu työeläkenumero. Eläketurvakeskus tosin muutaman vuoden kuluttua luopui omasta tunnuksesta ja otti käyttöön Kansaneläkelaitoksen käyttämän sosiaaliturvatunnuksen.

Väestörekisterikeskus perustetaan

Vuosikymmenien aikana Suomessa olivat monet komiteat pohtineet koko väestön kattavan väestörekisterin perustamista, mutta vasta 1960-luvulla tietotekniikan kehittyminen antoi hankkeelle vauhtia. Suomessahan oli jo tuolloin Kansaneläkelaitoksen ja Eläketurvakeskuksen re-

kisterit niiden omia hallintotarpeita varten, ja näistä rekistereistä saadut kokemukset olivat myönteisiä.

Vuoden 1966 lopulla Väestörekisterin uudistamiskomitea antoi mietintönsä, ja vuonna 1969 näki päivänvalon uusi virasto: Väestörekisterikeskus eli tuttavallisesti VRK. Viraston tehtäväksi tuli ylläpitää väestörekisteriä, jonne kerätään kaikkien Suomessa vakituisesti asuvien henkilöiden keskeisimmät demografiset tiedot. Tämän rekisterin tehtäväksi tuli palvella niin valtion, kuntien kuin yritysten ja yksityisten henkilöiden tiedontarpeita.

Myöhemmin tätä rekisteriä täydennettiin tiedoilla asunnoista, rakennuksista ja kiinteistöistä. Nyt tuo väestötietojärjestelmä on maailman monipuolisin tietolähde niin väestötilaston tekijälle, väestötutkimusta tekeville tutkijoille kuin hallintopäätöksiä tekeville viranomaisille.

Väestötilastot uuteen aikakauteen

Vuoden 1970 väestölaskenta oli ensimmäinen väestötilasto, jossa henkilötunnukseksi muuttanut sosiaaliturvatunnus otettiin käyttöön. Kaikissa väestömuutostilastoissa onkin vuodesta 1971 alkaen käytetty henkilötunnusta tunnustietona: Kun lapsi syntyy,

Mauri Nieminen

- väestötieteilijä, väestötilastojen asiantuntija
- opettanut väestötiedettä Helsingin yliopistossa, eri kesäyliopistoissa ja Tilastokeskuksessa
- työskennellyt Afrikassa ja osallistunut lukuisiin kansainvälisiin konsulttitehtäviin

MITÄ HENKILÖTUNNUKSESI KERTOO? 131052–308T

Henkilötunnus koostuu 11 merkistä, joista alkuosa kertoo syntymäpäivän (13), kuukauden (10) ja vuoden (52).

Seuraavaksi tulee merkki, joka 1800-luvulla syntyneillä on +, 1900-luvulla syntyneillä – ja 2000-luvulla syntyneillä A.

Sitten tulee kolmen merkin mittainen (308) juokseva yksilönumero, jolla erotetaan henkilöt, joilla on sama syntymäaika. Yksilönumero on miehillä pariton ja naisilla parillinen.

Viimeinen tarkistusmerkki (T) voi olla joko numero tai kirjain. Se saadaan jakamalla syntymäajan ja yksilönumeron muodostama yhdeksännumeroinen luku 31:llä. Tarkistusmerkki määräytyy tuloksena olevasta jakojäännöksestä. Tässä tapauksessa T = 25.

Kun henkilötunnus kirjoitetaan johonkin tietojenkäsittelyjärjestelmään, se aina tarkistetaan. Jos henkilötunnus on väärä, jakotulos antaa virheilmoituksen. Tällöin syntymäaikaan, juoksevaan numeroon tai tarkistusmerkkiin on tullut virhe. Tämä tarkistus takaa, että eri järjestelmissä henkilöillä on oikeat tiedot.

Kun henkilötunnus kirjoitetaan johonkin tietojenkäsittelyjärjestelmään, se aina tarkistetaan. Jos henkilötunnus on väärä, jakotulos antaa virheilmoituksen. Tällöin syntymäaikaan, juoksevaan numeroon tai tarkistusmerkkiin on tullut virhe. Tämä tarkistus takaa, että eri järjestelmissä henkilöillä on oikeat tiedot.

Henkilötunnuksen tarkistusmerkki

Jakojäännös	Tarkistusmerkki	Jakojäännös	Tarkistusmerkki
0	0	16	H
1	1	17	J
2	2	18	K
3	3	19	L
4	4	20	M
5	5	21	N
6	6	22	P
7	7	23	R
8	8	24	S
9	9	25	T
10	A	26	U
11	B	27	V
12	C	28	W
13	D	29	X
14	E	30	Y
15	F		

tiedot tulevat väestötilastoon henkilötunnuksen kanssa; kun henkilö vaihtaa asuinkuntaa, henkilötunnuksen avulla hänet tilastoidaan lähteneeksi edellisestä asuinkunnasta, ja henkilötunnuksen avulla hänet siirretään uuteen asuinkuntaan muuttaneeksi.

Vuodesta 1975 alkaen väestötilastojen tiedot väestömuutoksista on saatu keskitetyksi väestön keskusrekisteristä. Sitä ennen ne saatiin seurakunnilta ja siviilirekisteristä.

Henkilötunnuksen käyttöönotto avasi aivan uudet mahdollisuudet sekä väestötilaston tekijöille että väestötieteelliselle tutkimukselle. Eri tahoillehan oli perustettu rekistereitä, joissa henkilötunnus oli tunnustietona. Näitä rekistereitä olivat jo 1960-luvulla perustetut Kansaneläkelaitoksen ja Eläketurva-

keskuksen rekisterit. Verohallintoon perustettiin omat rekisterit, joista tilastoihin saatiin muun muassa henkilöiden tulo- ja verotiedot.

Väestön keskusrekisteriä täydennettiin huoneisto- ja rakennustiedoilla, joten tuli mahdolliseksi yhdistää henkilötunnuksella ihmiset asuntoihinsa ja näin laatia väestön asuinoloja koskevaa tilastoa muulloinkin kuin väestölaskentavuosilta. Lisäksi opetushallintoon perustettiin lukuisia rekistereitä, jotka helpottivat tilastonlaadintaa.

Yhdistelemällä eri tilastoaineistoja henkilötunnuksen avulla saatiin uusia entistä käyttökelpoisempia tutkimusaineistoja niin tilastontekijöiden kuin tutkijoidenkin käyttöön. Väestötieteellinen tutkimustoiminta astui aivan uusille urille, kun osa tutki-

muksista voitiin toteuttaa ilman kalliita haastattelututkimuksia.

Väestölaskenta rekistereitä käyttäen

Vuoden 1970 väestölaskenta oli ensimmäinen, jossa käytettiin väestön keskusrekisteriä apuna. Tiedustelulomake lähetettiin väestön keskusrekisterissä olevi-

en tietojen perusteella. Lisäksi lopulliseen tilastoaineistoon yhdistettiin uskontokunta- ja syntymäkotikuntatieto väestön keskusrekisteristä henkilötunnuksen avulla. Näitä tietoja ei kysyty lomakkeella.

Vuoden 1970 jälkeen rekisterien käyttö yleisty, ja vuonna 1990 väestölaskenta suoritettiin yhdistelemällä tietoja eri rekiste-

reistä. Perinteistä väestölaskennan tiedustelulomaketta ei henkilöiden tarvinnut enää täyttää. Näin Suomi oli Tanskan jälkeen toinen maa maailmassa, jossa suoritettiin pelkästään rekistereissä oleviin tietoihin perustuva väestölaskenta. Nämä maat ovat vielä tällä hetkellä ainoat maailmassa, jotka tekevät väestölaskennan rekistereistä.

Lisätietoa Väestörekisterikeskuksesta www.vaestorekisterikeskus.fi

Lisätietoa rekisterien käytöstä tutkimuksessa:

Valkonen, T. – Koskinen, S. – Martelin, T. (toim.): *Rekisteriaineistot yhteiskunta- ja terveystutkimuksessa*, Gaudeamus, Helsinki 1998

Oletko kokonainen kulutusyksikkö?

Eri tyyppisten kotitalouksien elintasoa ei voi verrata henkeä kohti lasketujen tulojen avulla, sillä monet menot kohdistuvat kotitalouteen vain kerran. Esimerkiksi sekä yhden että neljän hengen

kotitalous pärjää yhdellä jääkaapilla.

Erikokoisten kotitalouksien skaalaetuja on tilastoajattelussa otettu huomioon niin sanotun kulutusyksikköäsitteen avulla. Sitä käytettäessä yksittäisen jäsenen painoarvo pienenee kotitalouden kasvaessa.

Yleisimmin käytössä olleen kulutusyksikköasteikon on hyväksynyt OECD ja muun muassa Eurostat on käyttänyt sitä tilastoissaan. OECD:n asteikossa yhden aikuisen kotitaloudessa on yksi kulutusyksikkö, mutta jos aikuisia on kaksi, ei kulutusyksikköitä olekaan enää kuin 1,7. Kotitalouden toinen aikuinen on siis enää 0,7 kulutusyksikköä. Jos aikuisia tulee lisää, saa kukin uusi aikuinen saman 0,7 kulutusyksikön painon.

Tässä kuvassa on 2,2 kulutusyksikköä – pitäisikö olla vain 1,8?

Lasten suhteen tehdään vielä suurempi reduktio. Lapsen syntymässä kotitalouden kulutusyksikköiden määrä kasvaa vain 0,5:llä. Tämä painokerroin säilyy lapsella kunnes hän täyttää 18 vuotta.

Kulutusyksikköasteikon määrittely on suuressa määrin harkinnanvaraista, mutta ei kuitenkaan yhdentekevää esimerkiksi yhteiskuntapoliittisten päätösten kannalta. Eurostat onkin muokkaamassa käyttämäänsä kulutusyksikköasteikkoa siten, että toisen aikuisen kerrointa pienennetään 0,5:een ja lasten 0,3:een. Samalla lasten ja aikuisten ikärajaa lasketaan 14 ikävuoteen.

Uudistus merkitsee lapsiperheiden kulutusyksikköiden laskua ja vastaavasti kulutusyksikköä kohden lasketun tulon nousua.

Lapsiperheet siis vaurastuvat näennäisesti.

Uudistuksen vaikutuksia on perusteellisemmin analysoitu artikkelissa Hannele Sauli, Veli-Matti Törmälehto: Kulutusyksikköasteikko – mikä se on ja millainen? (Hyvinvointikatsaus 2/2001.Tilastokeskus)

Jussi Melkas

Jussi Melkas

- Tilastokeskuksen tiedotusjohtaja ja Tietoajan pitkäaikainen päätoimittaja
- toiminut myös tutkijana mm. Tilastokeskuksen haastatteluyksikössä
- opettanut tutkimusten ja tilastojen luku- ja käyttötietoja useiden vuosien ajan

Tule oppimaan kurssille:

Tule oppimaan tilastoaineistojen kvantitatiivisen kuvailun ja tilastotieteen peruskäsitteitä **Johdatus tilastotieteeseen** -kursseille **29.–30.10.2001**.

Jussi Melkaksen tapa **Valehtelevatko tilastot? – Tilastovirheet, harhat ja sudenkuopat** -kurssilla **4.12.2001**. Tule oppimaan kriittistä tilastojen lukutaitoa!

Tutustu kurssiesittelyihin Internetissä:

www.tilastokeskus.fi/
koulutus tai tilaa kurssiesitteet puhelimitse:
(09) 1734 3681.

Päivitä tietosi ajan tasalle

Panorama of European Business 2000

perusteos EU-maiden teollisuudesta ja palveluista

Eurostatin uusin *Panorama of European Business* tarjoaa käyttöösi tuoreimmat tiedot EU:n jäsenvaltioiden tuotannosta, työllisyydestä ja ulkomaankaupasta toimialoitain:

- 1) yleiskatsaus EU:n talouden rakenteeseen vertailukohteina USA ja Japani
- 2) yksityiskohtainen teollisuuden toimialojen tarkastelu ja
- 3) yksityiskohtainen palvelualojen tarkastelu.

Tiedot on esitetty NACE-toimialaluokituksen 3-numeratasolla; teollisuudesta ajalta 1989–99 ja palveluista ajalta 1995–97. Aluetasona on EU yhteensä ja jäsenvaltiot erikseen. Tekstin ja tilastotaulukoiden lisäksi julkaisussa on runsaasti kuvia.

Painetun julkaisun lisäksi on saatavissa kaksi cd-romia: perusversio ja ammattikäyttäjän versio, joka sisältää pidempiä aikasarjoja ja enemmän muuttujia. Sekä julkaisu että cd-romit ovat saatavissa kolmella kielellä (englanti, ranska, saksa).

Panorama of European Business 2000, 563 sivua.
Hinta 50 EUR (+ alv ja toimituskustannukset).

Panorama of European Business 2000 cd-rom – Standard version.
Hinta 100 EUR (+ alv ja toimituskustannukset).

Panorama of European Business 2000 cd-rom – Professional version.
Hinta 1 000 EUR (+ alv ja toimituskustannukset).

Tilaukset ja lisätietoja:

Eurostat DataShop Helsinki
Tilastokirjasto
PL 2 B
00022 Tilastokeskus
puh. (09) 1734 2221
faksi (09) 1734 2279

s-posti: datashop.tilastokeskus@tilastokeskus.fi

internet: www.tilastokeskus.fi/tk/kk/datashop.html

TIETOAJAN PALVELUKORTTI

postita ilmaiseksi, faksaa (09) 1734 2354 tai soita (09) 1734 2531

Tilaa Tietoajan

☐ kestotilauksena	350 mk/12 numeron
☐ vuositilauksena	410 mk/12 numeron
☐ irtonumero	39 mk/nro
☐ edellisvuosien irtonumero	30 mk/nro
numeron vuodelta 19	
☐ ilmainen näytenumero tuttavalleni:	

Nimi _____

Osoite _____

Postinro ja -toimipaikka _____

Puhelin _____

Tilaa Tietoajan kuvia A4-koossa

☐ musta-valkokopioina	_____ kpl	65 mk/kpl + alv 22 %
(nerushintaan 5 nanerikonota)		
☐ värinkoivona	_____ kpl	65 mk/kpl + alv 22 %
☐ musta-valkkalvona	_____ kpl	100 mk/kpl + alv 22 %
☐ värikalvona	_____ kpl	150 mk/kpl + alv 22 %

Numerosta _____

Sivulta _____

Aiheesta _____

Yhteystietoni/Osoitteenmuutos ___ / ___ 20 ___ alkaen

Vanha osoitteeni:

Nimi _____

Osoite _____

Postinro ja -toimipaikka _____

Asiakasnumero _____

Uusi osoitteeni:

Nimi _____

Osoite _____

Postinro ja -toimipaikka _____

Puhelin _____

00003 Helsinki

Sopimus 00022/710

VASTAUSLÄHETYS

Tietoaika /3A

 Tilastokeskus

Tieto-
keskus
maksaa
postimaksun

Tilastokeskus kouluttaa

Syyskaudella 2001 ohjelmistossamme on kursseja mm. tilastomenetelmistä, tiedonlähteistä, luokituksista ja tilastojen havainnollistamisesta.

- ◆ Tilastografiikan perusteet 25.–26.9.2001
- ◆ Koulutusluokitus tutuksi 28.9.2001
- ◆ Työelämä muuttuu – ammattiluokitus uudistettu 2.10.2001
- ◆ Tilastot ja tietokannat verkossa -seminaari 4.10.2001
- ◆ Riidat, rikokset ja roistot – rikos- ja oikeustilastot 9.10.2001
- ◆ Tilastografiikkaa Excelillä 11.–12.10.2001
- ◆ Johdatus tilastotieteeseen 29.–30.10.2001
- ◆ EU-tilastot ja tiedonlähteet 6.11.2001
- ◆ Markkinointitutkimus ja tiedonhankinta 14.–15.11.2001
- ◆ Otantamenetelmien peruskurssi 20.–21.11.2001
- ◆ Johdatus SPSS-tilasto-ohjelman käyttöön 28.11.2001
- ◆ Valehtelevatko tilastot? – Tilastovirheet, harhat ja sudenkuopat 4.12.2001
- ◆ Laadulliset tutkimusmenetelmät markkinointitutkimuksessa 10.–11.12.2001

**Tilaa syksyn
koulutusohjelma-esite!**

Tilastokoulutus järjestää myös räätälöityä, erilaisten organisaatioiden ja yritysten tarpeisiin suunniteltavaa koulutusta.

Tutustu kurssikuvauksiin Internetissä: www.tilastokeskus.fi/koulutus

Tiedustelut, esitetilaukset ja ilmoittautumiset:

Tilastokoulutus, PL 3A, 00022 TILASTOKESKUS
puhelin: (09) 1734 2276, 1734 2529, 1734 3681
sähköposti: koulutus.tilastokeskus@tilastokeskus.fi
kotisivu: www.tilastokeskus.fi/koulutus